

**UCHWAŁA NR 142/XXIII/2016
RADY GMINY DUBIECKO**

z dnia 30 sierpnia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Dubiecko na lata 2016-2026

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Dubiecko na lata 2016-2026 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiecku.

§ 3.

Nadzór nad realizacją uchwały powierza się Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5.

Traci moc Uchwała nr 155/XXVIII/2009 Rady Gminy Dubiecko z dnia 27 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Dubiecko na lata 2009-2015.

Przewodniczący Rady Gminy

Ryszard Fik

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE DUBIECKO NA LATA 2016-2026

Dubiecko 2016 r.

SPIS TREŚCI:

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII.	6
II. DOKUMENTY PROGRAMOWE.....	9
III. WSTĘP.	12
3.1. Cel i proces tworzenia strategii.....	13
3.2. Metodologia	14
IV. DIAGNOZA. CHARAKTERYSTYKA GMINY DUBIECKO.....	18
4.1. Położenie	18
4.2. Powierzchnia i podział administracyjny.....	18
4.3. Gospodarka mieszkaniowa i prognoza demograficzna dla Gminy Dubiecko..	19
4.4 Poziom zamożności społeczeństwa gminy Dubiecko	24
4.5. Rynek pracy i bezrobocie.	24
4.6. Edukacja.....	25
4.7 Kultura.....	26
4.8 Opieka zdrowotna.....	26
4.9 Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	27
4.10. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.	31
4.11. Pomoc społeczna.	36
4.11.1 Ubóstwo i marginalizacja grup społecznych.	37
4.11.2. Długotrwałe bezrobocie.....	42
4.11.3. Kryzys funkcji rodziny	45
4.12. Opieka nad dzieckiem i rodziną.	49
4.13. Katalog problemów społecznych w gminie zidentyfikowanych i wybranych podczas warsztatów.	49
V. ELEMENTY ANALIZY SWOT.....	51
5.1. Położenie, środowisko naturalne	51
5.2. Gospodarka, warunki wspierające rozwój gospodarczy.....	52
5.3. Infrastruktura techniczna.....	52
5.4. Kultura, sport, turystyka.	53
5.5. Warunki demograficzne, potencjał ludzki	54
5.6. Ubóstwo.....	54
5.7. Bezrobocie.....	55

5.8. Niepełnosprawność	55
5.9. Osoby starsze i w podeszłym wieku.....	56
5.10. Alkoholizm i przemoc w rodzinie.....	57
VI. MISJA.....	59
VII. ZASADY STRATEGICZNE.....	60
7.1. Zasada zrównoważonego rozwoju.....	60
7.2. Zasada rozwoju wielokierunkowego.....	60
7.3. Zasada orientacji na mieszkańców.....	60
7.4. Zasada partnerstwa publiczno-prywatnego.....	60
7.5. Zasada lokalnego zróżnicowania celów i narzędzi oddziaływania.....	61
VIII. CEL GŁÓWNY STRATEGII.....	62
8.1. Cel strategiczny - zapobieganie ubóstwu i marginalizacji grup społecznych szczególnego ryzyka.....	63
8.1.1 Problem	63
8.1.2 Cele	63
8.1.3 Cel operacyjny: Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej.....	64
8.1.4 Działania	64
8.1.5 Cel operacyjny: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych.....	66
8.1.6 Działania:	66
8.1.7 Cel operacyjny: Przeciwdziałanie ubóstwu i marginalizacji osób przewlekle chorych i osób starszych.	68
8.1.8 Działania.	68
8.1.9 Cel operacyjny: Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją (bezdolnych, opuszczających ZK, opuszczających placówki opiekuńczo- wychowawcze, osób uzależnionych)	70
8.1.10 Działania	70
8.2. Cel strategiczny - zapobieganie niezaradności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.....	72
8.2.1 Problemy	72
8.2.2 Cele	72
8.2.3 Cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa kobiet.....	72
8.2.4 Działania	72
8.2.5 Cel operacyjny: Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy.....	74
8.2.6 Działania	74

8.2.7 Cel operacyjny: Promocja zatrudnienia młodzieży do 24 roku życia.....	75
8.2.8 Działania	75
8.2.9 Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu wspierania przedsiębiorczości.....	76
8.2.10 Działania	76
8.3. Cel strategiczny - wzmocnienie funkcji rodziny.	78
8.3.1 Problemy	78
8.3.2 Cele	78
8.3.3 Cel operacyjny: Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny	78
8.3.4 Działania	78
8.3.5 Cel operacyjny: Ograniczanie przemocy domowej	80
8.3.6 Działania	80
8.3.7 Cel operacyjny: Poprawa funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej.....	81
8.3.8 Działania	81
8.4. Cel strategiczny - ograniczanie zjawiska patologii społecznej.....	84
8.4.1 Problemy	84
8.4.2 Cele	84
8.4.3 Cel operacyjny: Profilaktyka na rzecz uzależnień	85
8.4.4 Działania	85
8.4.5 Cel operacyjny: Zapobieganie zjawisku patologii wśród dzieci i młodzieży ...	87
8.4.6 Działania	87
8.4.7 Cel operacyjny: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży	88
8.4.8 Działania	88
8.4.9 Cel operacyjny: Profilaktyka w zakresie drobnej przestępczości	90
8.4.10 Działania	90
8.5. Cel strategiczny – Kultura, oświata, sport i turystyka.....	92
8.5.1 Problemy	92
8.5.2 Cele	92
8.5.3 Cel operacyjny: Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty imprez kulturalnych skierowanych do mieszkańców gminy.	93
8.5.4 Działania	93
8.5.5 Cel operacyjny: Zwiększenie dostępu do różnorodnych zajęć edukacyjnych .	95
8.5.6 Działania	95
8.5.7 Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców gminy	97

	5
8.5.8 Działania	97
8.5.9 Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy w sferze turystyki	98
8.5.10 Działania	98
IX. MONITORING STRATEGII	100
X. PODSUMOWANIE	102
XI. WYKAZ TABEL.	103
XII. ŹRÓDŁA INFORMACJI.	105

1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r.,poz.483)

2. Ustawa o pomocy społecznej (Dz.U.z 2016 r.,poz.930)

Ustawa o pomocy określa zadania w zakresie pomocy społecznej; rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania; organizację pomocy społecznej ; zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

3. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 r.,poz.114)

Reguluje nowy system poza ubezpieczeniowych świadczeń społecznych finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych , niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują obecne zasiłki i świadczenia (np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej, gwarantowany zasiłek okresowy).

4. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r.poz. 1143)

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego Dz.U. z 2011 r. poz.1375)

Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy Administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje

społeczne, fundacje, samorządy zawodowe Kościoły, i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

6. Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz.U. z 2003 r. poz.873)

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego, uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane, nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość Kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie Samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust. 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”.

8. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.

9. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.(Dz.U. z 2016 r. poz.446)

10. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o Systemie Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015 r. poz.121)

11. Ustawa z dnia 27 sierpień 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. ,poz.581)

12. Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Tekst jednolity Dz.U. z 2002 roku Nr 42 poz. 371 z póź. zmianami.

13. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Dz. U. Nr 99 z 2004 roku poz. 1001

14. Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.Nr 179, poz.1485)
15. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz.1390)
16. Ustawa z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2016 r. poz.169)

Oprócz wymienionych aktów prawnych może zaistnieć potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, edukacji i budownictwa socjalnego.

1.1 DOKUMENTY PROGRAMOWE.

Europejska polityka społeczna w głównej mierze została określona podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, w którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego jest głównym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego.

„Europa 2020” jest to nowa strategia gospodarcza Unii Europejskiej, która zastąpiła Strategię Lizbońską. Światowy kryzys gospodarczy zmusił Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy. Strategia „Europa 2020” skupia się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

- *Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki oparty na wiedzy i innowacji)*
- *Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej)*
- *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).*

Do realizacji priorytetów celów przygotowano siedem projektów przewodnich, z czego kluczowymi dla polityki społecznej są trzy: „Mobilna Młodzież”, Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy oraz „Europejski program walki z ubóstwem”

1.2 Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007- 2020

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 wyznacza cele strategiczne, priorytety rozwoju oraz określa kierunki działań w ramach poszczególnych priorytetów. Realizowanie wyznaczonych zadań w ramach zdefiniowanych kierunków działań będzie służyć przełamaniu strukturalnych problemów gospodarczych, społecznych oraz podnoszenie konkurencyjności regionu.

1.3 Wojewódzki program na rzecz wyrównania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2008 – 2020

Podstawą realizacji Programu jest zasada solidarności społecznej, ponieważ wspólne działania administracji rządowej, samorządowej,

organizacji pozarządowych mogą doprowadzić do przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu.

Niniejszy Program wyznacza kierunki w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.4 Regionalny Plan Działania na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie Podkarpackim na lata 2012- 2020.

Dokument ten ujmuje problematykę sektora ekonomii społecznej jako istotny element rozwoju Województwa. Plan jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020.

Ramy Strategii wyznaczają 8 głównych obszarów strategicznych, określających podstawowe priorytety aktywności prorozwojowej samorządu województwa tj:

- Gospodarka regionu
- Infrastruktura techniczna
- Obszary wiejskie i rolnictwo
- Ochrona środowiska
- Kapitał społeczny
- Współpraca międzynarodowa
- Ochrona zdrowia
- Polityka społeczna

1.5 Narodowa Strategia Spójności

Narodowa Strategia Spójności ma bardzo duże znaczenie na arenie międzynarodowej, której zadaniem jest tworzenie warunków sprzyjających dla wzrostu konkurencyjności, gospodarki i bazującej na wiedzy przedsiębiorczości gwarantującej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Do realizacji celu głównego Narodowej Strategii Spójności przyczynić się ma sześć celów szczególnych:

1. poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenia spójności społecznej.
3. budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości

- dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
 6. wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.6 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 została przyjęta przez Radę Ministrów (Uchwała nr 104 Rady Ministrów dnia 18 czerwca 2013 roku).

Jej głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym wyznaczono również pięć celów szczegółowych:

1. wzrost zatrudnienia
2. wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
3. poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
4. poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej.
5. podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

II. WSTĘP.

Wraz z zaliczeniem Polski w poczet państw Unii Europejskiej samorządy gminne stanęły przed obowiązkiem przejęcia na siebie wielu zadań w obszarze polityki społecznej. Gminna Strategia Rozwoju Gminy Dubiecko na lata 2016-2026 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem strategicznym samorządu gminy, w której zawarte są obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, w przestrzeni prowadzonej przez władze gminy.

Uwzględniają obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Dubiecko, dokument ten uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty samorządowej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym. Dokument ten stanowi jeden z podstawowych instrumentów planowania gospodarczego i społecznego. Ma szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców, a szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Osiągnięcie zamierzonych celów wymaga określenia drogi na, której jej realizacja jest możliwa. Ta droga to STRATEGIA, która definiowana jest jako zespół uporządkowanych w czasie, pozostających w logicznych związkach spójnych przedsięwzięć zaplanowanych i realizowanych. Budowa strategii jest niezbędna, aby minimalizować skutki obecnej sytuacji, zapobiegać i przeciwdziałać zjawiskom patologicznym. Realizacja zamierzonych celów strategicznych wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy.

Trafna strategia wymaga zarówno dobrego rozpoznania problemów jak i znajomości wszelkich dostępnych zasobów środowiska lokalnego możliwych do wykorzystania przy ich rozwiązywaniu. Realizując problemy społeczne oprócz celów, zasobów, deficytów musimy określić realizatorów nowych zadań. Oprócz instytucji i osób będą to niewątpliwie organizacje pozarządowe, których działania wpływają na efektywność działań społecznych.

Kierunki działań strategicznych muszą być krótkoterminowe do zadań bieżących i długoterminowe do zadań rozwojowych w gminie. Przedstawiona koncepcja ma charakter strategiczny, koncentruje uwagę na najważniejszych problemach społecznych występujących w gminie i skierowana jest na

wzmacnianie postaw aktywnych oraz wspieraniu osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Głównym zadaniem jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców gminy dzięki efektywnej współpracy wszystkich partnerów działających w obszarze polityki społecznej.

W systemie zarządzania polityką rozwoju, Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy, w tym również w związku z pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych. Wskazane instrumenty realizacji polityki rozwoju w latach 2016- 2026 wymagają bowiem zacieśnienia współpracy i skoordynowania działań podejmowanych przez samorządy oraz podmioty prywatne i organizacje pozarządowe w obszarze realizacji usług publicznych na rzecz mieszkańców, turystów, przedsiębiorców oraz innych klientów. Stąd też Strategia Rozwoju Gminy Dubiecko nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

2.1. Cel i proces tworzenia strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Dubiecko na lata 2016-2026 ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym czasie, jak i w odległej perspektywie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Z tego też względu przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Należy podkreślić, że polityka społeczna jest realizowana przez wiele polityk szczegółowych np. politykę emerytalno-rentową, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, zatrudnienia, rodziny, mieszkaniową.

Cele polityki społecznej to m.in. :

- ✓ – bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, bezrobocie),
- ✓ – inwestycje w człowieka – tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia,
- ✓ – pokój społeczny – jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiągnięciu celów, akceptacji różnic występujących między ludźmi,
- ✓ – życie rodzinne – akcentowanie życia rodzinnego oznacza powrót do wartości związków między ludźmi i poczucia bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych i z nimi konfrontowana.

2.2. Metodologia

Metodę opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych określić należy jako społeczno-konsultacyjną, ponieważ koncepcja strategii powstała jako opracowanie materiałów wypracowanych przez przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, radnych, sołtysów i lokalnych liderów w trakcie warsztatów, na których zidentyfikowano problemy społeczne występujące w gminie oraz określono działania zmierzające do ich rozwiązania. Celem pozyskania obiektywnej oceny sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału jednostki samorządu terytorialnego, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Dubiecko. Analizę przeprowadzono w oparciu o metodologię zastosowaną do delimitacji subregionów funkcjonalnych województwa podkarpackiego. Główną motywacją było zachowanie spójności dokumentu strategii z jednym z głównych dokumentów nadrzędnych, czyli ze Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020

Strategia Rozwoju Gminy Dubiecko na lata 2016-2026 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój gminy, bazujący na zespoleniu polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej.

Rozwój społeczny gminy nie jest możliwy, jeżeli w społeczności lokalnej problemy nie zostaną w sposób kompleksowy zidentyfikowane przez samych mieszkańców. Z tych względów niezbędne wydaje się dla społeczności lokalnej stworzenie strategii uwzględniającej cele rozwojowe jak i rozwiązywanie bieżących problemów dotyczących mieszkańców

Istotny wpływ na treść niniejszego dokumentu ma także fakt udziału Gminy Dubiecko w Poakcesyjnym Programie Wspierania Obszarów Wiejskich i przyznanie gminie dotacji z Programu Integracji Społecznej. Możliwość sfinansowania ze środków PIS wielu działań dotyczących integracji społecznej stanowi dla gminy Dubiecko okazję do zainicjowania różnorodnych działań. Strategia ma jednak szerszy zakres czasowy i zadaniowy od realizacji PPWOW na terenie gminy. Ma także szersze ramy finansowe od dotacji otrzymanej w ramach tego programu. Bezpośrednim skutkiem przystąpienia gminy do PPWOW jest określenie zadań, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i podmiotów zainteresowanych poprawą sytuacji społecznej mieszkańców gminy, bowiem zasada współpracy międzysektorowej jest jednym z fundamentalnych elementów wykorzystania dotacji z Programu Integracji Społecznej. Partnerstwo i budowanie lokalnych koalicji jest także istotnym czynnikiem brany pod uwagę przy ocenie wniosków o dotacje np. z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, znacznie zwiększającym szanse na otrzymanie wsparcia finansowego. Doświadczenia dowodzą, że lokalne partnerstwa społeczne są najbardziej efektywnym sposobem na rozwiązywanie problemów społecznych. Skuteczne i efektywne partnerstwo lokalne charakteryzuje się:

- istnieniem formalnej struktury organizacyjnej dla tworzenia programów i ich wdrażania,
- zaangażowaniem do koalicji możliwie wielu, różnych partnerów, najlepiej reprezentujących trzy główne sektory – samorząd, NGO i biznes,
- wielowymiarowym planem działania,
- sformułowaniem wspólnych celów takich jak walka z bezrobociem, biedą i społecznym wykluczeniem oraz promowaniem społecznej spójności i włączenia społecznego

Do opracowania strategii został powołany zespół roboczy w skład którego weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych, gminy Dubiecko i jej jednostek organizacyjnych, w tym GOPS Dubiecko, Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania, placówek oświatowych i organizacji szkolnych.

Wnioski wypracowane w trakcie warsztatów zostały uwzględnione w celach strategicznych i operacyjnych Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dubiecko.

Tylko „zdrowe” w sensie materialnym i intelektualnym społeczeństwo ma możliwość bytu i dalszego efektywnego rozwoju. Jeżeli będziemy mieć „chore” społeczeństwo, żadne lokalne programy nie będą uzyskiwały pożądaných efektów. W związku z czym należy stworzyć i wprowadzić

w życie odpowiedni plan działania z jednostką od jej podstaw rozwoju i temu ma służyć opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dubiecko na lata 2016-2026.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dubiecko ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy zjawisk występujących w obrębie danej społeczności.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna zostać podporządkowana postanowieniom strategii rozwiązywania problemów społecznych .

Cele i kierunki zawarte w strategii pozwolą na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych często marginalizowanych i wykluczonych społecznie.

Opracowany dokument jest strategią długookresową – do 2026 roku i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, jednakże konieczne będzie ich weryfikowanie. Poszczególne cele i kierunki działań mogą z czasem ulegać zmianie, jednak zawsze powinny być dostosowywane do zmieniającej się sytuacji społecznej. W zależności od potrzeb społecznych, w przyszłości proces wdrażania i monitorowania Strategii może zostać zmodyfikowany i usprawniony na korzyść mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę tempo i zmian społecznych, ustrojowych i gospodarczych, strategia ma charakter otwarty, dzięki czemu będzie mogła być uzupełniana w przypadku zmiany warunków, które znacząco wpłyną na przekształcenia pomocy społecznej i sytuacji mieszkańców gminy Dubiecko.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania. Długotrwały charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych i ich uwzględnienia w strategii.

Strategia będzie aktualizowana w miarę potrzeb. W dobie zachodzących zmian społecznych i gospodarczych trudno jednoznacznie określić, kiedy dokument ten będzie potrzebował aktualizacji. Dlatego też Zespół roboczy będzie czuwał nad tym, aby strategia była dostosowywana do zmian zachodzących w otoczeniu i społeczeństwie, aby stawiane cele i podejmowane działania zawsze odpowiadały potrzebom lokalnej społeczności.

2.3 Identyfikacja obszarów priorytetowych i sformułowanie planu operacyjnego.

Przedmiotem prac warsztatowych stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Dubiecko na lata 2016-2026.

W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, dokonano identyfikacji obszarów priorytetowych(kierunków rozwoju) dla Gminy Dubiecko. W efekcie przeprowadzonych prac zdefiniowano 4 priorytety rozwojowe:

- Obszar priorytetowy I : Rozwój potencjału gospodarczego gminy i poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- Obszar priorytetowy II: Tworzenie warunków do rozwoju rolnictwa , w tym ekologicznego, leśnictwa oraz wysokiej jakości usług dla ludności.
- Obszar priorytetowy III : Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna gminy.
- Obszar priorytetowy IV : Doskonalenie jakości i dostępności usług publicznych.

III. Diagnoza. Charakterystyka Gminy Dubiecko.

3.1. Położenie

Gmina Dubiecko położona jest w zachodniej części powiatu przemyskiego, we wschodniej części województwa podkarpackiego. Zajmuje powierzchnię 154 km² i leży na pograniczu Pogórza Przemyskiego i Pogórza Dynowskiego. Okolica jest pagórkowata, wzniesienia przekraczają 400 m n.p.m. a najwyższe z nich wznosi się na wysokość 449 m n.p.m.

Teren charakteryzuje duże urozmaicenie rzeźby oraz zróżnicowanie nachylenia wzgórz. Bogate walory turystyczne i rekreacyjne gminy Dubiecko zachęcają do odwiedzenia tego zakątka Podkarpacia.

Gmina położona jest na terenie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego i Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na jej obszarze znajduje się rezerwat przyrodniczy „Brodoszurki”.

3.2. Powierzchnia i podział administracyjny

Powierzchnia gminy Dubiecko stanowi w obszarze województwa 0,85% natomiast powiatu przemyskiego 12,72 % i wynosi ogółem 15 426 ha.

Z tego :

- użytki rolne zajmują - 8 360 ha
- lasy -,- - 6 359 ha
- drogi -,- - 323 ha z tego drogi powiatowe 27 ha, drogi wojewódzkie 24 ha,
- zabudowania -,- - 413 ha
- pod wodami -,- - 268 ha

Gmina podzielona jest na 17 sołectw , które stanowią jej jednostki pomocnicze: Bachórzec, Drohobyczka, Dubiecko, Hucisko Nienadowskie, Iskań, Kosztowa, Łączki, Nienadowa, Piątkowa, Przedmieście Dubieckie, Sielnica, Słonne, Śliwnica, Tarnawka, Winne -Podbukowina, Wybrzeże, Załazek.

Centrum handlowo- usługowym gminy jest miejscowość Dubiecko.

Według ewidencji wymiarowej w gminie jest 2 321 gospodarstw indywidualnych.

Struktura gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

-gospodarstwa rolne o powierzchni od 1ha do 2 ha –	1249
-gospodarstwa rolne o powierzchni od 2ha do 5 ha –	888
-gospodarstwa rolne o powierzchni od 5 ha do 7 ha -	105
-gospodarstwa rolne o powierzchni od 7 ha do 10 ha-	47
-gospodarstwa rolne od 10 ha do 15 ha –	19
-gospodarstwa rolne powyżej 15 ha-	13

Średnia wielkość gospodarstwa to około 2,88 ha. Podobnie jak w całym kraju, tak i w gminie Dubiecko, rolnictwo od kilku lat przeżywa kryzys.

Produkcja większości gospodarstw ukierunkowana jest na zaspokojenie własnych potrzeb. Produkcja rolnicza ma charakter wszechstronny i pod tym względem nie odbiega od normy krajowej.

Gmina Dubiecko jest gminą wiejską o charakterze rolno-leśniczym, w której rolnictwo stanowi najważniejszą gałąź lokalnej gospodarki.

Niewątpliwym atutem tego regionu jest małe zanieczyszczenie środowiska naturalnego i niewielka urbanizacja obszaru. W gminie Dubiecko istnieją bardzo korzystne warunki do prowadzenia działalności rolniczej, podobnie zresztą jak w całym województwie podkarpackim.

3.3.Prognoza demograficzna gminy Dubiecko.

Liczba mieszkańców gminy Dubiecko wynosi 9570 osób według stanu na dzień 31.12.2015 r.

W skali ogólnej liczby mieszkańców powiatu przemyskiego(74 067) stanowimy 13 % ludności, natomiast w skali województwa podkarpackiego(2 129 187) 0,004 %.

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 61 osób na km², natomiast gęstość zaludnienia w powiecie przemyskim wynosi 22 osoby na 1 km. Jednakże w rozbiciu na poszczególne miejscowości gęstość ta jest zróżnicowana, najwięcej mieszkańców w stosunku do obszaru skupia Dubiecko.

Można stwierdzić, że im bardziej miejscowość oddalona jest od Dubiecka tym mniejsza jest gęstość zaludnienia.

W gminie stwierdza się stopniowy spadek pewnych zdarzeń rejestrowanych w ewidencji ludności tj. liczba małżeństw, urodzeń, napływ ludności spoza Gminy, a w rezultacie spadek ogólnej liczby ludności. Należy stwierdzić, że na skutek malejącej liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się średniego okresu trwania życia ludzkiego, proces starzenia się społeczeństwa będzie pogłębiał się.

Szczególnie niekorzystne zmiany występują w trendzie urodzeń , co będzie miał negatywny wpływ na przyszłą dzietność- zwłaszcza wobec utrzymującej się wysokiej skali emigracji Polaków za granicę(szczególnie emigracji czasowej ludzi młodych).Niski poziom dzietności przy jednoczesnym korzystnym zjawisku, jakim jest wydłużanie się trwania życia , będą powodować zmniejszanie się podaży siły roboczej na rynku pracy oraz wzrost liczby i odsetka ludzi w starszym wieku, jako efektu zaawansowanego procesu starzenia się polskiego społeczeństwa.

Tabela 1. Statystyka zdarzeń rzeczywistych w ewidencji ludności na przełomie lat 2011- 2015

L.p.	Nazwa zdarzenia	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Małżeństwa	88	101	107	101	68*
2.	Urodzenia	104	95	95	85	83
3.	Zgony	108	103	119	99	97
4.	Przyrost naturalny w %	-0,4	-0,8	-2,4	-1,4	-1,5
5.	Migracja wewnętrzna /przemeldowanie stałe w obrębie gminy/	74	93	110	107	99
6.	Migracja stała – zewnętrzna /napływ/	45	59	42	46	66
7.	Migracja stała –zewnętrzna /odpływ/	99	75	105	123	97
8.	Saldo migracji	-54	- 16	- 63	-77	-31
	Liczba mieszkańców ogółem	9 824	9 800	9 713	9 622	9 570

Źródło: Urząd Gminy Dubiecko –Referat Ewidencji ludności

** Dane dotyczą małżeństw zawartych w USC w Dubiecku*

Wskaźnikiem obrazującym strukturę wiekową ludności jest współczynnik osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjni i poprodukcyjni) na 100 osób w przedziale wieku produkcyjnego. Oznacza to potencjalne obciążenie, jakie spada na barki osób w tzw. „sile wieku” związane z utrzymaniem jeszcze nie – bądź już niepracujących członków społeczeństwa. Omawiany współczynnik wynosi średnio 64 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Powyższa analiza wynika z tabeli 2.

Tabela 2. Struktura ludności gminy Dubiecko według płci i wieku. Stan na 31.12.2015 r.

L.p.	Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	Przedprodukcyjny	943	957	1 900
2.	Produkcyjny	2 674	3 163	5 837
3.	Poprodukcyjny	1 232	601	1 833
4.	Nieprodukcyjni na 100 osób w wieku produkcyjnym	81	49	64
	OGÓLEM	4 849	4 721	9 570

Źródło :Urząd Gminy Dubiecko – Referat Ewidencji Ludności

Zestawienie danych statystycznych gminy Dubiecko z danymi powiatu przemyskiego na dzień 31.12.2014 r.

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne

	Dubiecko rok 2014	Powiat przemyski rok 2014
Ludność	9 622	74 067
Ludność na 1 km	61	61
Kobiety na 100 mężczyzn	102	99
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,2	55,4
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 309	3 410
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3246	3 373
Pracujący na 1 000 mieszkańców	69	90
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym(%)	11,8	11,5
Ludność w % ogółu ludności- korzystająca z instalacji :		
-wodociągowej	18,7	58,3
-kanalizacyjnej	35,1	61,3
-gazowej	38,9	50,6

3.4 Zasoby mieszkaniowe.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Dubiecko tworzą lokale gminne w budynkach stanowiących własność gminy, lokale stanowiące własność osób fizycznych oraz własność innych podmiotów.

Wielkość zasobu mieszkaniowego stanowiącego własność w poszczególnych miejscowościach gminy wynosi 20 lokali mieszkaniowych, o łącznej powierzchni 1079,63 m². Średnia powierzchnia jednego mieszkania wynosi 54 m².

Zdecydowana większość budynków liczy około 50 lat i stan techniczny lokali jest bardzo zróżnicowany.

W najlepszym stanie są lokale związane ze stosunkiem pracy, są to lokale znajdujące się w budynkach szkolnych zajmowane przez nauczycieli.

Głównym źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej gminy są przychody z czynszów lokali mieszkalnych.

Zarządem lokali zajmuje się Wójt dążąc jednocześnie do podnoszenia standardu budynków i lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Sprzedaż lokali mieszkalnych dokonywana jest na wniosek ich najemców.

Tabela 4. Zestawienie lokali mieszkalnych

ś	Miejscowość, budynek	Powierzchnia użytkowa	Liczba lokali mieszkalnych	Wyposażenie lokalu w instalacje
1.	Dubiecko-budynek weteran.	200	1 lokal/65,00 1 lokal/63,00 1 lokal/72,00	Elektryczna, gazowa, wodociąg, c.o. Kanalizacja
2.	Nienadowa D. Budynek szkoły	73	1 lokal/73,00	Energia elektryczna, wodociąg, kanalizacja
3.	Nienadowa G. budynek szkoły	108	1 lokal/54,00 1 lokal/54,00	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg, c.o., kanalizacja,
4.	Kosztowa budynek szkoły	147,85	1 lokal/72,85 1 lokal/63,15 1 lokal/50,00	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg
5.	Przedmieście D. budynek szkoły	58	1 lokal/58,00	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg, kanalizacja, c.o.
6.	Słiwnica budynek szkoły	90	1 lokal/45,00 1 lokal/45,00	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg, c.o.
7.	Bachórzec budynek drewniany	119	1 lokal/119,00	Energia elektryczna
8.	Dubiecko budynek szkoły	25	1 lokal/25,00	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg, kanalizacja, c.o.
9.	Nienadowa/SBW/	33,60	1 lokal/33,60	energia elektryczna, gazowa, wodociąg, c.o.
10.	Bucisko N.	41	1 lokal/41,00	Energia elektryczna, wodociąg, c.o.

	budynek wiejski			
11.	Drohobyczka WOZ	23,40	1 lokal/23,40	Energia elektryczna, gazowa, wodociąg, c.o.
12.	Nienadowa dz.nr.710	75,98	1 lokal/75,98	Energia elektryczna
13.	Wybrzeże dz.nr.172/1	84,80	1 lokal/49,00 1 lokal/35,40	Energia elektryczna, wodociąg
	Razem	1 079,63	20	

3.5 Poziom zamożności społeczeństwa gminy Dubiecko

Analiza podstawowych wskaźników ekonomicznych wskazuje, że ludność naszego regionu jest biedna i żyje na dużo niższym poziomie, niż ludność pozostałych województw.

W województwie podkarpackim 18,4 % osób żyje poniżej ustawowej granicy ubóstwa i gmina Dubiecko posiada podobny wskaźnik.

O niskim poziomie zamożności mieszkańców świadczy również słabe wyposażenie gospodarstw domowych w podstawowy sprzęt i przedmioty trwałego użytkowania. Wpływa na to wiele czynników, wysoka stopa bezrobocia, a także znaczna liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej.

Istotnej poprawy wymaga również dostępność do infrastruktury sieciowej tj. wodociągowej (bardzo koniecznej ze względu na nasilający się z roku na rok brak wody pitnej), kanalizacyjnej, gazowej

3.6. Rynek pracy i bezrobocie.

Gmina Dubiecko jest gminą typowo rolnicza. Istniejące zakłady pracy nie są w stanie zapewnić licznej grupie bezrobotnych stałych miejsc pracy.

Według GUS (stan na koniec roku 2014) w gminie Dubiecko pracuje zawodowo 665 osób, w tym 439 kobiet co stanowi 11,40 % całej grupy ludności w wieku produkcyjnym. Liczba pracujących kobiet w powiecie przemyskim (stan na koniec 2014 r.) wynosiła 3 327 co stanowiło 50 % ogółu pracujących w 2014 r.

Analizując formy prawne firm, zdecydowaną większość stanowią podmioty będące własnością osób fizycznych. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 292 podmioty gospodarcze (stan na 30.06.2016 r.) Dominują firmy z branży handlowej.

Ogólna powierzchnia użytkowa lokali będących własnością gminy a użytkowanych przez podmioty gospodarcze wynosi 1 287,62 m.

Tabela 3. Stan bezrobocia w gminie Dubiecko

Według stanu na 30.06.2016 r. w Powiatowym Urzędzie pracy w Przemyśle zarejestrowanych było 8 516 bezrobotnych . W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych gmina Dubiecko zajmuje niechlubne trzecie miejsce 12,1 %.

Bezrobocie to zjawisko polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy, poszukujących prac i akceptujących istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia. Prowadzi to do zbiorowego niepokoju poprzez naruszenie bezpieczeństwa

Zjawisko bezrobocia jest wyjątkowo dotkliwie i odczuwalne dla jednostki i rodziny, w której występuje, zmniejsza szansę na znalezienie pracy, powoduje degradację materialną rodzin dotkniętych tym problemem a w rezultacie prowadzi do społecznego wykluczenia.

Bezrobocie jest jednym z głównych problemów społecznych w gminie, jest to również problem ogólnopolski. Stosowane instrumenty walki z bezrobociem to organizacja zatrudnienia dla bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i staży absolwenckich.

3.6. Edukacja

W gminie Dubiecko funkcjonują 4 Przedszkola, do których uczęszczać będzie od dnia 01.09.2016 roku 181 dzieci .

Funkcjonują w następujących miejscowościach:

- Publiczne Przedszkole w Dubiecku - 61 dzieci
- Publiczne Przedszkole w Przedmieściu Dubieckim- 23 dzieci
- Publiczne Przedszkole w Nienadowej- 25 dzieci
- Prywatne Przedszkole w Dubiecku - 72

Na szczeblu edukacji podstawowej w gminie działa 8 Szkół Podstawowych w których naukę pobiera 656 uczniów tj:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Dubiecku - 254 uczniów
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Hucisku Nienadowskim - 15 uczniów

3. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Nienadowej	- 91 uczniów
4. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 w Nienadowej	- 26 uczniów
5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Iskani	- 56 uczniów
6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Drohobyczce	- 34 uczniów
7. Zespół Szkół w Bachórcu	- 96 uczniów
8. Zespół Szkół w Przedmieściu Dubieckim	- 84 uczniów

Na terenie gminy, funkcjonuje 1 Publiczne Gimnazjum w Dubiecku w którym kształci się 315 uczni.

W placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Dubiecko zatrudnionych jest 127 nauczycieli. Łączna liczba dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz gimnazjum wynosi 837.

Natomiast na poziomie ponadgimnazjalnym funkcjonują 2 szkoły – Zespół Szkół w Dubiecku i Zespół Szkół w Nienadowej. Organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Przemyślu.

Zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży powoduje malejące zapotrzebowanie na usługi edukacyjne w zakresie wychowania przedszkolnego oraz kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.

3.7 Kultura

Na terenie gminy prowadzi działalność Gminny Ośrodek Kultury w Dubiecku oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Dubiecku.

Oprócz działalności podstawowej powyższe jednostki ściśle współpracują z Urzędem Gminy, miejscowymi organizacjami, szkołami, organizując życie kulturalno-oświatowe poprzez spotkania autorskie, organizację lokalnych imprez typu Dni Dubiecka, dożynki, wycieczki, pikniki, zajęcia edukacyjno-kulturowe dla dzieci i młodzieży, Dzień Dziecka i wiele, wiele innych spotkań i imprez.

3.8 Opieka zdrowotna

W gminie funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „RES MEDICA” oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „DOROMED”. Zakłady te mają siedzibę w Dubiecku.

Dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Dubiecko jest nieznacznie niższa od poziomu obserwowanego w powiecie przemyskim i województwie podkarpackim.

W najbliższych latach postępujące starzenie się w będzie wiązać się ze wzrostem zapotrzebowania na usługi medyczne i opiekuńcze

Stan zdrowia i podstawowe problemy zdrowotne mieszkańców gminy przedstawia poniższe zestawienie wg. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „RES MEDICA”, w której pracuje 3 lekarzy:

Ogółem przyjętych:

- 2013 r. – 19 568
- 2014 r. – 28 090
- 2015 r. – 26 988

Problemy zdrowotne dorosłych:

- - choroby tarczycy - 10
- - cukrzyca - 87
- - niedokrwistość - 9
- - choroby układu krążenia -76
- - POChP, dychawica oskrzelowa -69
- - przewlekłe choroby układu trawiennego -42
- - choroby układu mięśniowo – kostnego -16

Problemy zdrowotne dzieci do 18 lat:

- - cukrzyca – 2
- - otyłość – 13
- - dziecięce porażenie mózgowe – 25
- - zniekształcenie kręgosłupa – 18
- - zaburzenia rozwoju – 2

Natomiast w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „DOROMED” gdzie pracuje 4 lekarzy ,ogółem przyjęta była następująca liczba pacjentów:

- rok 2013 – 12 982
- rok 2014 - 11 465
- rok 2015 – 12 125

3.9 Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Na obszarze gminy Dubiecko prowadzą działalność organizacje pozarządowe i organizacje społeczne.

Tabela 5. Organizacje pozarządowe i społeczne na terenie gminy Dubiecko

Nazwa organizacji	Adres	Zakres działania
Stowarzyszenie Szkoła Marzeń	Nienadowa 555	<p>Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Gminy Dubiecko. Edukacja młodzieży i osób dorosłych. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie. Wspieranie młodzieży i osób dorosłych w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz integracji zawodowej i społecznej. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki. Wspieranie dobroczynności i działań humanitarnych.</p>
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej	Dubiecko, ul. Krasickiego 3	<p>Dbłość o powiększanie i propagowanie wiedzy o historii Ziemi Dubieckiej; Poznawanie i propagowanie tradycji i obyczajów narodowych i etnicznych lokalnej społeczności; Opieka nad obiektami historycznymi; Troska o zachowanie środowiska naturalnego w regionie; Wspieranie inicjatyw ułatwiających rozwój społeczności lokalnej; Współdziałanie w edukacji i wychowaniu młodzieży; Upowszechnianie idei samorządności lokalnej; Promocja regionu poprzez eksponowanie niematerialnych osiągnięć mieszkańców;</p>
OSP Nienadowa	Nienadowa	<p>Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi instytucjami i organizacjami;</p>
OSP Tarnawka	Tarnawka	
OSP Dubiecko	Dubiecko	

OSP Przedmieście	Przedmieście Dubieckie	Branie udziału w akcjach ratowniczych w czasie pożarów i klęsk żywiołowych oraz w OC; Uświadamianie ludności o konieczności zapobiegania pożarom.
OSP	Drohobyczka	
OSP Bachórzec	Bachórzec	
OSP Słonne	Słonne	
OSP Sielnica	Sielnica	
OSP Śliwnica	Śliwnica	
OSP Bucisko Nienadowskie	Bucisko Nienadowskie	
OSP Kosztowa	Kosztowa	
UMKS Dubiecko	Dubiecko, ul Przemyska	Angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej; Udział w imprezach sportowych i rekreacyjnych organizowanych na terenie działania samorządu terytorialnego i poza nim; Organizacja zajęć sportowych w celu wszechstronnego rozwoju sprawności fizycznej i umysłowej;
UKS Bachórzec	Bachórzec	Organizacja różnych form współzawodnictwa sportowego; Kształtowanie pozytywnych cech charakteru.
KS „Pogórze” Dubiecko	Dubiecko, ul Przemyska	Krzewienie kultury fizycznej i sportu; Wychowanie młodzieży; Udział w rozgrywkach sportowych.
Gminne Stowarzyszenie Kobiet w Dubiecku	Dubiecko, ul. Przemyska 10	Pomoc rodzinie wiejskiej w wychowaniu, kształceniu i zapewnieniu różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży. Działania na rzecz ochrony zdrowia, profilaktyki oraz zabezpieczenia socjalnego rodzin wiejskich poprzez rozwój oświaty zdrowotnej, podnoszenie stanu sanitarnego obejść gospodarskich i całej wsi, kultury zdrowotnej mieszkańców wsi oraz pomocy ludziom starszym i niepełnosprawnym; Rozwijanie różnych form przedsiębiorczości wśród kobiet, aktywnych form walki z bezrobociem, poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu, wielofunkcyjnego rozwoju wsi Racjonalizowanie wiejskiego gospodarstwa domowego i działów produkcji rolniczej prowadzonych głównie przez kobiety; Zwiększanie uczestnictwa mieszkańców wsi w kulturze, kultywowanie folkloru i sztuki ludowej,

		<p>podtrzymywanie tradycji regionu, krzewienie kultury, Współdziałanie z państwowymi, samorządowymi, związkowymi, społecznymi, spółdzielczymi, wyznaniowymi, prywatnymi instytucjami oraz środkami masowego przekazu, Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, Pomoc kobietom samotnym i w trudnej sytuacji życiowej, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, Propagowanie partnerskiego modelu rodziny oraz podkreślenie wartości pracy kobiety na rzecz gospodarstwa domowego, Upowszechnianie i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn w różnych dziedzinach życia, Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, Nauka, edukacja, oświata i wychowanie, Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji, Wspieranie wszelkich inicjatyw służących rozwojowi, zainteresowań i uzdolnień kobiet, Promowanie członkiń szczególnie uzdolnionych, Pogłębianie wiedzy na temat polityki UE oraz polskiego ustawodawstwa w zakresie równego statusu kobiet i mężczyzn, Podejmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, Organizacja spotkań z ludźmi prezentującymi różne dziedziny życia, udział i prowadzenie wszechstronnej edukacji kobiet, Upowszechnianie i ochrona praw kobiet.</p>
<p>Stowarzyszenie Przyjaźni i Współpracy pomiędzy gminą Dubiecko w Rzeczpospolitej Polskiej a merostwem Azay Le Rideau we</p>	<p>Dubiecko, ul. Przemyska 10</p>	<p>Popieranie wymiany i współpracy szkolnej, sportowej, kulturalnej, artystycznej, gospodarczej pomiędzy zaprzyjaźnionymi gminami, Zapoznawanie się z pięknem i bogactwem zaprzyjaźnionych gmin i państw. Popularyzowanie koncepcji jedności europejskiej, Udzielanie pomocy i wsparcia inicjatywom i objawom zmierzającym do zbliżenia między zaprzyjaźnionymi gminami,</p>

Francji z siedzibą w Dubiecku		<p>Działanie stowarzyszenia jest bezinteresowne to znaczy, że nie zostało ono założone do osiągnięcia zysków,</p> <p>Stowarzyszenie jest wolne od dyskusji, wpływów politycznych, religijnych czy rasowych,</p> <p>Współdziałanie z instytucjami państwowymi, samorządowymi, związkowymi, społecznymi, spółdzielczymi, wyznaniowymi, prywatnymi oraz środkami masowego przekazu,</p> <p>Prowadzenie innych działań, mających na celu zbliżenie, współpracę oraz wymianę doświadczeń między zaprzyjaźnionymi gminami.</p>
-------------------------------	--	--

Ponadto na terenie gminy Dubiecko działają:

1. Związek Wędkarski koło w Dubiecku,
2. Związek Emerytów i Rencistów koło w Dubiecku,
3. Kapela ludowa,
4. Młodzieżowe zespoły muzyczne,
5. Rady rodziców (przy każdej szkole),
6. Rady sołeckie,
7. Ośiem parafii i Rady parafialne,
8. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Przemyskiej
9. Akcja katolicka

3.10. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.

Organem odpowiedzialnym za przestrzeganie porządku publicznego na terenie gminy jest Komenda Miejska w Przemyślu oraz jednostka terenowa Posterunek Policji w Dubiecku.

Tabela 6. Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie Gminy Dubiecko w latach 2013- 2015

Lp.	Kategorie przestępstw	2013 r.	2014 r.	2015 r.
1	Rozboje i wymuszenia	1	1	2
2	Kradzieże z włamaniem	8	8	5
3	Kradzieże	18	17	16
4	Przestępstwa domowe	9	8	4
5	Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	6	7	3
6	Inne przestępstwa	82	78	63
7	Ogółem przestępstw	124	119	93

Źródło: Posterunek Policji w Dubiecku

3.10.1 Przemoc domowa

Niebezpiecznym zjawiskiem jest przemoc domowa, ponieważ jest trudna do precyzyjnego określenia. Powyższe dane nie wskazują wszystkich przypadków przemocy domowej, ponieważ nie wszystkie znalazły się w zasięgu zainteresowania policji, sądów i innych instytucji.

Przemoc domowa nie ogranicza się tylko do rodzin z problemem alkoholowym, jednak problemy te zwiększają ryzyko jej występowania.

Przemoc jest to wywieranie wpływu zarówno na proc myślowy , zachowanie, jak i stan fizyczny danej jednostki bez jej aprobaty.

Działania przemocowe występują we wszystkich środowiskach i rodzinach niezależnie od statusu materialnego, pozycji zawodowej, pozycji społecznej i miejsca zamieszkania.

Osoby stosujące przemoc we własnym domu nie zdają sobie sprawy ze swego zachowania, nie dopuszczają też do świadomości próśb i błagań bliskich o zaprzestaniu dręczenia fizycznego i psychicznego najbliższych, dlatego niezbędne jest objęcie ich specjalistycznymi programami terapeutycznymi.

Główny problem polega jednak na tym by nakłonić i przekonać ich do konieczności korzystania i uczęszczania na tego typu zajęcia.

Przemoc domowa jest dysfunkcją rodziny i prowadzi do wielu tragedii życiowych.

Poniższa tabela pokazuje zakres przemocy na terenie gminy Dubiecko na podstawie ilości założonych „Niebieskich Kart”

Tabela 7 .Ilość założonych niebieskich kart w latach 2013- 2016*

Ilość „Niebieskich Kart”	2013	2014	2015	Stan na 30.06.2016*
Razem(kobiety + mężczyźni)	12	19	15	9

- stan na 30.06.2016 roku
- źródło : Gminna Komisja ds.Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dubiecku

3.10.2 Alkoholizm

Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin należy między innymi nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny.

Nadużywanie napojów alkoholowych przez członków rodziny stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów społecznych.

Sytuacją sprzyjającą picciu alkoholu w nadmiernych ilościach jest łatwość jego zdobycia po niskich cenach, ze względu na zdobywanie go nielegalnymi sposobami co jest związane z położeniem gminy Dubiecko w strefie przygranicznej.

Osoby z problemem alkoholowym ich rodziny mogą znaleźć pomoc w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminne komisje posiadają środki na profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki ale także w życiu społeczeństwa.

Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci.

Z problemem alkoholizmu związany jest problem przemocy w rodzinie, który staje się również problemem społecznym.

Niewielka część zdarzeń z nią związanych jest ujawniana. Przyczyny takiego stanu leżą zarówno po stronie psychiki ofiar, społecznego przyzwolenia na niektóre formy przemocy jak również instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie temu zjawisku.

Podstawą prawną związaną z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców gminy i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego działanie i skutki dają się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. W rodzinach, które objęte są pomocą Gminnego Ośrodka pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picciu alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawienie łatwości jego zdobywania.

Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne.

Osoby bezrobotne szukają środków pieniężnych nielegalnymi sposobami właśnie z przemytu i sprzedaży głównie alkoholu.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że jest to przeważnie bezrobotna młodzież i osoby w wieku młodym, które mają na utrzymaniu dzieci a przemycający alkohol sprzedają w domu, który to proceder na pewno nie ujdzie uwadze dzieciom.

Osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny mogą znaleźć pomoc w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie gminy Dubiecko taki punkt konsultacyjny działa od 1998 roku. Czynny jest codziennie od poniedziałku do piątku. Ponadto 2 razy w tygodniu można skorzystać z porad psychologa oraz radcy prawnego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, które skorzystały z usług punktu konsultacyjnego. Wśród nich są osoby uzależnione od alkoholu jak i również członkowie ich rodzin.

Tabela 8. Osoby korzystające z punktu konsultacyjnego.

Rok	Ogólna liczba osób przyjętych w punkcie	Liczba wniosków kierujących na leczenie odwykowe
2013	297	27
2014	327	30
2015	381	47
2016 *	189	15

* stan na 30.06.2016 roku

Źródło: Dane Gminnej Komisji ds. Profilaktyki z Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych posiada środki finansowe na profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Środki te są wykorzystywane zgodnie z zamierzeniami i na szeroką skalę prowadzona jest akcja profilaktyczna i edukacyjna w szkołach dla dzieci i młodzieży, ponieważ idąc tylko w tym kierunku można w przyszłości oczekiwać spodziewanych i pozytywnych efektów. Dodatkowo należy stwarzać warunki do zabezpieczenia czasu wolnego młodzieży organizując dodatkowe zajęcia. Dużą rolę mogą odegrać stowarzyszenia i grupy nieformalne.

Przeprowadzone badania środowiskowe na terenie gminy Dubiecko wskazują, że głównym problemem są osoby dorosłe nadużywające alkoholu oraz w ślad a tym liczne problemy z tym związane.

Z danych statystycznych własnych RPA wynika, że z ogólnej liczby zarejestrowanych a nadużywających alkohol osób aż 45 % stanowią kobiety. Z przeprowadzonych badań ankietowych wśród dzieci i młodzieży jednoznacznie wynika, że młodzież najczęściej sięga po alkohol w klasach gimnazjalnych.

Zatem konieczne staje się nasilenie działań profilaktycznych oraz działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej bezpośrednio do młodzieży.

Tabela 9. Pomoc udzielona osobom dotkniętym problemami alkoholowymi oraz członkom ich rodzin w latach 2013-2016*

Wyszczególnienie osób i spraw	2013	2014	2015	Stan na 30.06.2016 *
Ilość odbytych konsultacji z członkami rodzin osób uzależnionych	204	285	254	99
Ilość osób w rodzinach objętych przemocą	36	65	46	38
Ilość otrzymanych zgłoszeń o leczenie	27	30	47	15
Ilość udzielonych porad prawnych w ramach GK RPA	126	216	242	49
Ilość udzielonej konsultacji w sprawie przemocy	255	344	209	135

Dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Praca z podopiecznymi jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie.

Motywacja uzależnionych i współuzależnionych podopiecznych do zmiany sytuacji życiowej jest bardzo niska.

3.11. Pomoc społeczna.

Trudności życia codziennego zmuszają mieszkańców naszej gminy do szukania różnych form pomocy, w tym do korzystania z pomocy pieniężnej z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dotychczas w większości były to osoby nie posiadające żadnych źródeł utrzymania bądź osoby starsze, obecnie przeważają rodziny, które posiadają minimalne dochody jednak bez wsparcia finansowego z ośrodka pomocy nie są w stanie prawidłowo funkcjonować we własnym środowisku.

Tabela 10. Liczba osób objętych pomocą GOPS w latach 2013-2015

L.p.	Rok	Liczba osób objętych pomocą	% udział osób korzystających z pomocy w stosunku do liczby mieszkańców
1.	2013	2 163	22 %
2.	2014	2 067	21 %
3.	2015	1 835	19 %

Źródło: sprawozdawczość własna GOPS

Widzimy tendencję spadkową liczby osób korzystających dotychczas pomocy społecznej. Taki fakt jest pocieszający ale też wynika z faktu, że ustawa o świadczeniach rodzinnych daje duże możliwości zwiększenia dochodu (np. wzrost wysokości zasiłków rodzinnych, specjalne zasiłki opiekuńcze nad chorym członkiem rodziny, wzrost wysokości zasiłków opiekuńczych nad chorym dzieckiem), przez co mniej osób stara się o zasiłki pieniężne z pomocy społecznej.

Ponadto bardzo duża liczba mieszkańców naszej gminy wyjeżdża do pracy sezonowej za granicę co równie wpływa dodatnio na ich poziom zamożności.

Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy pieniężnej to:

1. Ubóstwo i marginalizacja grup społecznych
2. Wzrastające ubóstwo rodzin pracujących
3. Długotrwałe bezrobocie
4. Kryzys funkcji rodziny
5. Patologie społeczne

Tabela 11. Powody udzielania pomocy w gminie Dubiecko w latach 2014-2015

Lp.	Powody udzielania pomocy	Liczba osób w 2014	Liczba osób w 2015
1.	Ubóstwo	690	310
2.	Sieroctwo	0	0
3.	Bezdomność	0	1
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	113	84
6.	Niepełnosprawność	101	109
7.	Długotrwała choroba	235	238
8.	Bezradność sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.	100	114
9.	Alkoholizm	14	14
10.	Narkomania	0	0
11.	Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	2	3
12.	Zdarzenia losowe	6	4

3.11.1 Ubóstwo .

Jedną z głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest ubóstwo, będące powodem trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin.

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem takie potrzeby jak:

- ubranie
- uzyskanie wykształcenia
- koszty związane z utrzymaniem mieszkania
- koszty leczenia

Poniższa tabela przedstawia analizę ubóstwa na przełomie lat 2013 – 2015 na terenie gminy Dubiecko z , której jasno wynika tendencja spadkowa.

Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców(%)

Lp.	Rok	Liczba osób	Ogólna liczba mieszkańców	Udział %
1.	2013	2850	9 713	29 %
2.	2014	2114	9 622	22 %
3.	2015	960	9570	10 %

Źródło: Sprawozdawczość własna GOPS

3.11.2 Osoby niepełnosprawne i długotrwale chore

Za osobę niepełnosprawną uznaje się osoby, których stan fizyczny i psychiczny powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia bądź uniemożliwia pełnienie wszystkich ról i zadań.

Ponadto bariery utrudniające swobodne życie osobom niepełnosprawnym są tak duże, że nie można ich zlikwidować w rok lub dwa lata. Likwidowanie barier funkcjonalnych nie będzie widoczne natychmiast.

Niezbędne jest jednak ciągle edukowanie społeczeństwa w celu zmiany jego nastawienia dla osób niepełnosprawnych.

Oprócz barier architektonicznych człowiek niepełnosprawny napotyka na szereg innych barier, z których najbardziej groźne są te niewidoczne – bariery w postaci stereotypów postrzegania osoby niepełnosprawnej jako tej, która jest biorcą pomocy społecznej i służb medycznych.

W konsekwencji takiego wizerunku szkodę ponosi całe środowisko osób niepełnosprawnych, a pracodawcy obawiają się zatrudniać niepełnosprawnych, gdzie liczy się przedsiębiorczość i własna aktywność.

Zmiana stosunku pracodawców i pełnosprawnych pracowników do osób niepełnosprawnych jest jednym z warunków procesu wyrównywania szans i integracji zawodowej i społecznej.

Grupą zagrożoną wykluczeniem społecznym, wśród osób niepełnosprawnych są osoby o niskich dochodach i gorzej wykształcone. Często są to osoby długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które pomimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie przezwyciężyć trudności życiowych, znaleźć zatrudnienia i usamodzielnąć się.

Osoby niepełnosprawne stanowią bardzo liczną grupę społeczeństwa.

Przyśpieszony wzrost liczby osób niepełnosprawnych wyznacza rangę temu zjawisku wśród innych problemów społecznych.

Skala problemu niepełnosprawności w gminie jest bardzo trudna do określenia. Dużym problemem tej grupy społecznej są bariery architektoniczne. Zarówno budynki mieszkalne jak i budynki użyteczności publicznej nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dlatego w najbliższej przyszłości dostosowanie ich powinno być jednym z kierunków działań władz gminnych.

Na tej płaszczyźnie widać również niedoinwestowanie gmin w poradnie specjalistyczne, rehabilitacyjne i specjalistyczne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze dla dzieci i młodzieży.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w miarę posiadanych predyspozycji i możliwości, oraz integracja z całą społecznością lokalną.

Poważnymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne to między innymi:

- ✓ edukacja
- ✓ trudności w uzyskaniu zatrudnienia
- ✓ możliwość rehabilitacji
- ✓ bariery architektoniczne
- ✓ trudny dostęp do usług medycznych
- ✓ trudności korzystania z transportu i komunikacji
- ✓ trudności w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu
- ✓ trudne warunki materialno- bytowe
- ✓ niewielki dostęp do rozrywki i wypoczynku

Zarówno niepełnosprawność jak i długotrwała choroba prowadzą do pogorszenia kondycji każdej rodziny dotkniętej tym problemem bez względu na przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania.

Wpływ na taką sytuację mają z jednej strony wysoki koszty wydatków poniesionych na leczenie z drugiej strony przyczyna jest ograniczenie dochodów związanych z utratą pracy z powodu choroby bądź niepełnosprawności oraz ograniczenie aktywnych możliwości zarobkowych innych członków rodziny, którzy są zobowiązani do świadczeń opiekuńczych nad chorym członkiem rodziny.

Tabela 13. Udział osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015

Rok	Liczba osób	Liczba osób	% udział chorych
-----	-------------	-------------	------------------

	ogółem	niepełnosprawnych i długotrwale chorych	w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy
2013	2163	308	14%
2014	2067	336	16%
2015	1835	338	18%

Źródło: Sprawozdawczość własna GOPS w Dubiecku

Widać lekki wzrost liczby osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych co świadczy o starzeniu się naszego społeczeństwa.

3.11.3 Bezdomność

Pod pojęciem „bezdomny” rozumie się człowieka nie posiadającego własnego mieszkania, z reguły bez zameldowania na terenie kraju, nie mającego możliwości powrotu do ostatniego miejsca zamieszkania.

Wyróżnia się bezdomnych: z konieczności i z wyboru.

„Bezdomni z wyboru” to ludzie o specyficznych osobowościach, przekonaniach, predyspozycjach, które nie pozwalają im nigdzie osiedlić się na stałe, zadomowić. Ludzie ci reprezentują typ wiecznego tułacza, wędrowca, który odrzucił normy życia społecznego.

„Bezdomni z konieczności” to ludzie, którzy doznali niejako losowego przymusu i posiadają osobistą przyczynę bezdomności.

Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o zasięgu i znaczeniu ogólnokrajowym, mającą specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania.

Występowanie bezdomności jako zjawiska społecznego jest spowodowane licznymi przyczynami, do których należy zaliczyć w szczególności:

- rozpad rodziny - a więc zerwanie przez członków rodziny więzi formalnych, społecznych, psychologicznych
- eksmisja – prawny nakaz opuszczenia lokalu, spowodowany zadłużeniem lokatorów z tytułu opłat za czynsz, ale także wynikający z braku systemu wsparcia prawnego osób zagrożonych eksmisją, które nie potrafią bronić swoich interesów wobec osób trzecich lub instytucji państwa

- opuszczenie zakładu karnego, ośrodka opiekuńczo- wychowawczego i szpitala psychiatrycznego, przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania lub uzyskania go w miejscu poprzedniego zamieszkania
- brak stałych dochodów, lub ich niski poziom
- przemoc w rodzinie
- uzależnienia

Te czynniki wpływają na marginalizację wskazanych grup społecznych.

3.11.4 Dziedziczenie biedy.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt „dziedziczenia” w pomocy społecznej. Zjawisko to dotyczy przeważnie osoby długotrwale bezrobotne i niezaradne życiowo.

Dziedziczenie biedy jest zjawiskiem związanym z uczeniem się pewnych postaw w rodzinie. Wydaje się, iż zagrożone zjawiskiem dziedziczenia są już osoby i rodziny korzystające z pomocy powyżej 6 lat.

Osoby te powinny być poddane szczególnie intensywnej pracy socjalnej z użyciem projektowanych w pomocy społecznej narzędzi takich jak kontrakt socjalny.

Skuteczność tych działań będzie również zależała od współpracy jednostek pomocy społecznej z innymi instytucjami tj. PUP, pracodawcami i organizacjami pozarządowymi.

Korzystanie z pomocy społecznej, a także zjawisko dziedziczenia biedy jest ściśle związane z długotrwałym bezrobociem.

Rodziny , które przez dłuższy czas korzystają z pomocy społecznej , często przekazują wzorce zachowań swoim dzieciom. Zjawisko dziedziczenia biedy uzależnione jest w dużej mierze od zmian zachodzących w psychice młodego człowieka.

Z mechanizmem dziedziczenia biedy wiąże się wyuczona bezradność , która charakteryzuje się przekonaniem jednostki , iż bez względu na to jak będzie działać , nie jest w stanie zmienić swojego położenia.

Prowadzi to do obniżenia poczucia własnej wartości, brak motywacji, poczucie zagrożenia.

Nasilające się zjawisko dziedziczenia biedy wskazuje na konieczność podejmowania działań, adresowanych szczególnie dla dzieci i młodzieży, mających na celu skuteczne wsparcie procesu edukacji, umożliwienie jak

najszerszego dostępu do szkolnictwa na najwyższym poziomie, eliminowanie zjawiska wypadania z systemu szkolnego.

3.11.5. Długotrwałe bezrobocie

Za bezrobotnego uznaje się osobę niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wprowadzenie zasad gospodarki rynkowej spowodowało załamanie się rynku pracy w miastach położonych najbliżej Dubiecka oraz w samym Dubiecku i okolicach.

W związku z czym nastąpiły następujące zmiany i trudności:

- spadek popytu na siłę roboczą
- zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników
- likwidacja nierentownych zakładów pracy
- utrata rynku zbytu przez zakłady, które nastawione były na eksport
- niewystarczająca dynamika rynku pracy w procesie tworzenia nowych miejsc pracy

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny.

W szybkim tempie pojawiają się trudności finansowe. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodziny, ale także na pozamaterialne kwestie życiowe.

Bardziej aktywnie i twórczo starają się wykorzystać swój czas osoby bezrobotne w młodym wieku, którzy dostrzegają siłę swojej pozycji na rynku pracy, są gotowi do przekwalifikowania się, bądź szukają pracy za granicą.

Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju społecznego, stanu zagospodarowania materialnego, kondycji zdrowotnej członków rodziny.

Dla dzieci i młodzieży pochodzących z takich rodzin oznacza to kończący się etap edukacji, niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia się.

Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji jako gorszej prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej, zawęża krąg zainteresowań. Zdarza się, że są także odrzucane przez rówieśników.

Odbija się to wszystko bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu i obniżeniu poczucia własnej wartości.

Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i jednocześnie prowadzi do ich marginalizacji społecznej.

Wykluczenie społeczne bezrobotnych stanowi jedno z kluczowych wyzwań dla lokalnych instytucji. Na szczególne ryzyko narażone są przede wszystkim osoby obarczone cechami uznawanymi powszechnie przez pracodawców za niepożądane.

Często są to osoby korzystające długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej, które pomimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych, znaleźć zatrudnienia i usamodzielnąć się.

Do grupy szczególnego ryzyka należą osoby młode pochodzące z rodzin patologicznych, wypadające z systemu szkolnego, osoby niepełnosprawne, uchodźcy, alkoholicy, bezdomni oraz osoby zwalniane z zakładów karnych.

Szczególną kategorię stanowią kobiety. Narażone są na wykluczenie społeczne mimo, że są lepiej wykształcone, niejednokrotnie wykonują pracę poniżej posiadanych kwalifikacji i na gorszych warunkach płacowych niż mężczyźni.

W poszukiwaniu pracy wykazują większą aktywność niż mężczyźni, mają jednak znacznie mniejsze możliwości znalezienia zatrudnienia.

Bez większego rozwoju sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych, wspomagających oboje rodziców w opiece nad dzieckiem aktywność szczególnie młodych kobiet nadal będzie ograniczona.

Bezrobocie w gminie Dubiecko jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczeństwa i wynosi na dzień 30.06.2016 r. – 9,57 % z ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym tj. 5837 osób.

Rolniczy charakter naszej gminy w nieznacznym stopniu obniża wskaźnik bezrobocia, gdyż nie uwzględnia tzw. „bezrobocia ukrytego”, które występuje w gospodarstwach rolnych, którego członkowie nie rejestrują się z różnych powodów w Urzędach Pracy.

Tabela 14. Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2016 roku w gminie Dubiecko.

Lp.	Rok	Ogółem	W tym kobiet	Ogółem z prawem do	W wieku do 25 lat
-----	-----	--------	--------------	--------------------	-------------------

				zasiłku	
1.	2016*	559	269	63	115

* stan na 30.06.2016 r. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że aż 115 osób z ogólnej liczby osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy są to osoby młode do 25 roku życia. Oprócz powiatu grodzkiego (354 osoby) i gminy Żurawica (144 osoby) zajmujemy trzecie niechlubne miejsce pod tym względem.

Niepożądanym jest fakt, że wydłuża się czas pozostawania bez pracy. Związane jest to z brakiem zakładów pracy w powiecie przemyskim. Zmieniający się rynek pracy zmusza pracodawców do stawiania wysokich wymagań w stosunku do kwalifikacji potencjalnych pracowników, co oznacza stosunkowo korzystniejszą sytuację na lokalnym rynku pracy osobom lepiej wykształconym. Sytuację osób bezrobotnych na rynku pracy może poprawić promocja przedsiębiorczości. Dlatego należy przygotować w gminie system promocji i pomocy osobom chcącym rozpocząć działalność gospodarczą.

Warto zaznaczyć, że w walce z bezrobociem znaczącą rolę odgrywa Powiatowy Urząd Pracy. Oferta działań adresowanych do bezrobotnych jest duża. Obejmuje między innymi: szkolenia, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie-użyteczne oraz jednorazową pomoc na podjęcie działalności gospodarczej.

Działania Gminy w zakresie walki z bezrobociem obejmują głównie:

- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy i przedsiębiorczości mieszkańców
- organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i staży.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubiecku w zakresie walki z bezrobociem polegały na realizowaniu projektu systemowego pt. "Czas na aktywność w gminie Dubiecko"

Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki-Priorytet VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Celem programu było podniesienie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych, długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Dubiecku, poprzez udzielenie wsparcia w pokonaniu barier psychospołecznych i środowiskowych, co miało umożliwić rodzinom wyjście

z trudnej sytuacji i przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Projekt był realizowany w latach 2010- 2015.

Środki finansowe , przeznaczone na aktywizację społeczną podopiecznych ośrodka pomocy w Dubiecku w znacznym stopniu ułatwiały pracę pracownikom socjalnym, niosącym pomoc osobom wykluczonym społecznie, nieaktywnym zawodowo, mającym trudności w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej.

Projekty systemowe realizowane przez ośrodki pomocy, ułatwiają klientom pomocy społecznej start na rynku pracy.

Biorąc pod uwagę 5 lat realizowania projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Dubiecko” widoczne są efekty realizowanych działań, w postaci podjętej pracy zawodowej, odbywania staży zawodowych, zmiany zachowania i zwiększenia wiary we własne umiejętności osób, które zostały objęte wsparciem w ramach projektu.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki pozwala na aktywizację osób, które potrzebują swego rodzaju bodźca do działania, by zmienić swą sytuację życiową na lepszą.

Osoby bezrobotne są jedną z największych grup społecznych korzystających z pomocy finansowej w ośrodku.

Tabela 15. Pomoc osobom bezrobotnym w ramach środków finansowych GOPS w latach 2013- 2016 *

Rok	Ilość osób
2013	940
2014	578
2015	438
2016 *	320

*stan na dzień 30.06.2016 r.(sprawozdawczość GOPS)

3.11.6. Kryzys funkcji rodziny

Brak pracy i trudna sytuacja finansowa rodzin ma ogromny wpływ na zachodzące relacje w tych rodzinach. Często występuje tam przemoc.

Przemoc w rodzinie to każde zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie podejmowane w rodzinie przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, naruszające prawa i dobra osobiste jej członków,

powodujące cierpienia i szkody. Niewielka część zdarzeń z nią związanych jest ujawniana. Głównym źródłem informacji o skali problemu są statystyki policyjne i sądowe dotyczące zgłoszeń złego traktowania np. dziecka. Oszacowanie skali problemu krzywdzenia dzieci jest zadaniem trudnym. Większość przemocy ma miejsce za zamkniętymi drzwiami domu rodzinnego. Krzywdzeniem dziecka nie chwalą się jego sprawcy ani same ofiary.

Przyczyny takiego stanu leżą zarówno po stronie psychiki ofiar, społecznego przyzwolenia na niektóre formy przemocy, jak również instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie temu zjawiskowi.

Jej ofiarami bywają nie tylko dzieci ale i osoby dorosłe.

Priorytetowym celem w tym zakresie powinno być zwiększenie zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i osób dorosłych poprzez edukację społeczną, promocyjną, motywowanie społeczności lokalnych do podejmowania działań na rzecz krzywdzonych i ich rodzin, a także ulepszanie systemu pomocy rodzinom w celu rozwijania umiejętności i postaw rodzicielskich.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty, zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego.

Zaburzona struktura rodziny niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka i więzi rodzinne. W rodzinach zaburzonych rodzicom często brakuje umiejętności właściwego tworzenia klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa.

W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z takich rodzin pozostawione są same sobie, pojawiają się u nich problemy w szkole, problemy wychowawcze. Zaczynają popadać w konflikt z prawem, sięgają po używki typu alkohole i narkotyki i łączą się w grupy subkulturowe.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny należy kierować się zasadami:

- pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, ochronny, i aktywizujący jednostkę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań;
- opieka i pomoc powinna być zorganizowana w środowisku bliskim dziecku tj. w rodzinie, szkole.

3.11.7. Osoby starsze

Osoby starsze to grupa społeczna szczególnie narażona na ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Ze względu na podeszły wiek i schorzenia wieku starczego wymagają stałego leczenia i w związku z czym ponoszą największe koszty mimo iż posiadają znikome dochody. Wysokie ceny leków pochłaniają znaczną większość ich

skromnej emerytury w związku z czym są zmuszeni ograniczać wydatki na wyżywienie. Częstym zjawiskiem jest fakt, że z emerytury utrzymują niekiedy całe rodziny ich bezrobotnych dzieci i wnuków.

Mówiąc „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym.

W tej grupie oprócz problemów dotyczących sprawności mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku.

Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja, nieporadność życiowa, zmniejszona zdolność przystosowawcza do nowych sytuacji i środowisk. Taki stan często jest przyczyną, iż osoby starsze i samotne nie wyrażają zgody na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej mimo, iż w swoim środowisku często żyją w skrajnie nędznych warunkach mieszkaniowych, opuszczeni przez najbliższą rodzinę i znajomych.

Szczególnie drastyczne sytuacje występują w środowiskach wiejskich, ponieważ często ich budynki mieszkalne wymagają remontu i dużych nakładów finansowych często nawet zagrażają ich życiu ale mimo tego wola pozostać we własnym miejscu zamieszkania. Ludność wiejska jest szczególnie przywiązana do własnego miejsca, gospodarstwa.

Dodatkowym utrudnieniem dla tych osób jest trudna dostępność do lekarza, sklepu i urzędów ze względu na duże odległości od miejsca zamieszkania do Dubiecka, ponieważ tutaj tylko skupiają się sklepy, urzędy, apteka i Ośrodki Zdrowia.

Dużym utrudnieniem jest również komunikacja, która nie jest tak rozwinięta jak w większych środowiskach.

Strategia GOPS w stosunku do osób starszych skierowana jest na podtrzymywanie ich sprawności ruchowej i intelektualnej z uwzględnieniem zaspokojenia ich podstawowych potrzeb.

Sytuacja osób starszych w okresie szybkich zmian gospodarczych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak: problemy zdrowotne, zanik tradycji międzypokoleniowych, pogorszenie sytuacji materialnej, nieporadność życiowa, osamotnienie.

Ludzie starsi mają poczucie zagrożenia zarówno w sferze materialnej jak i zdrowotnej.

Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w gminie Dubiecko korzystają z różnych form wsparcia, w tym między innymi:

- usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania
- pomocy materialnej
- pobytu w Domu Pomocy Społecznej lub w Zakładzie Leczniczo-Opiekuńczym.

Usługami opiekuńczymi w gminie Dubiecko ze względu na wiek i schorzenia objęta jest dość znaczna ilość osób.

Tabela 16. Usługi opiekuńcze w gminie Dubiecko

Rok	Ilość osób objętych stałą codzienną pomocą
2013	53
2014	51
2015	58
2016 *	53

*stan na 30.06.2016 roku.

Na dzień 30.06.2016 r. w Domu Pomocy Społecznej przebywa 19 osób starszych i chorych, wymagających całodobowej opieki i rehabilitacji. Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć: samotność, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwo domowe, a jeśli już mieszkają razem z dziećmi, to przede wszystkim ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych.

Analizując powyższe informacje, konieczne będzie dostosowanie zapotrzebowania na usługi służby zdrowia i opieki społecznej do wzrastających potrzeb wynikających z procesów starzenia się ludności.

3.11.8. Praca socjalna

Skuteczne znaczenie ogrywa w pracy z klientami praca socjalna nie tylko z osobami starszymi i samotnymi ale również z rodzinami długotrwale bezrobotnymi i niezaradnymi życiowo.

Poniżej przedstawiam dane liczbowe odnośnie pracy socjalnej w poszczególnych latach:

Tabela 17. Praca socjalna w latach 2013-2016 *

Rok	Ilość osób
2013	293

2014	120
2015	68
2016 *	45

*stan na 30.06.2016 r.

Tendencja spadkowa świadczy o tym ,że społeczeństwo naszej gminy staje się coraz bardziej zaradne, umieją odnaleźć się w trudnych sytuacjach oraz sami zadbać o swoje sprawy życiowe .

Taka tendencja jest wynikiem większej świadomości ludzi, wzrostem wykształcenia, szeroką dostępnością do internetu.

4.12. Opieka nad dzieckiem i rodziną.

Tabela 18. Liczba dzieci umieszczonych w pałcówce opiekuńczo-wychowawczej w Nienadowej

Lp.	Rok	Ilość dzieci
1	2013	28
2	2014	29
3	2015	30

3.13. Katalog problemów społecznych w gminie zidentyfikowanych i wybranych podczas warsztatów.

Identyfikacja problemów społecznych ma na celu określenie zasadniczych problemów oraz kierunków ich rozwiązania. Dane zawarte niniejszym podrozdziale wyłaniają najczęściej pojawiające się problemy na terenie Gminy Dubiecko wynikające z przeprowadzonych warsztatów. W dalszej kolejności przeprowadzono analizę najważniejszych problemów społecznych pozwalającą na dokonanie ich hierarchizacji pod kątem problemów dominujących.

Najważniejsze problemy społeczne dostrzeżone przez mieszkańców uczestniczących w warsztatach to:

- Mała aktywności społecznej mieszkańców – trudności w kształtowaniu nowych liderów, niechęć ludzi do działania społecznego, podejrzliwość wobec osób angażujących się,
- Słabe więzi społeczne i międzysąsiedzkie
- Niska świadomość społeczna na temat korzyści wynikających z procesu społecznictwa obywatelskiego
- Małe zainteresowanie i niewiedza na temat działających organizacji społecznych,
- Wzrost agresji i wandalizmu wśród dzieci i młodzieży,
- Wzrost aktów przemocy w rodzinie i problemy z nadużywaniem alkoholu
- Wzrost liczby osób nieprzystosowanych społecznie,
- Niedostateczna promocja aktywności fizycznej, brak ofert aktywności fizycznej dla ludzi dorosłych,
- Utrudniony dostęp do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, itp.;
- Bezrobocie, brak zakładów pracy, niechęć do przekwalifikowania się, apatia bezrobotnych,
- Brak dostatecznej ilości zakładów opiekuńczych,
- Niewystarczająca oferta na zorganizowanie czasu wolnego w okresie ferii i wakacji – nuda, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, nierozwijanie zainteresowań;
- Brak propozycji spędzania wolnego czasu dla osób starszych i niepełnosprawnych, izolowanie osób starszych i niepełnosprawnych;
- Brak mieszkań chronionych i socjalnych.
- Ograniczony dostęp do Internetu;
- Patologie społeczne (alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezrobocie,
- Utrudniony bezpośredni kontakt z funkcjonariuszami policji.
- Bierność społeczna rodzin, roszczeniowy stosunek do pomocy społecznej, bezradność.

Uczestnicy warsztatów wskazali najważniejsze problemy społeczne, które występują na terenie gminy Dubiecko. Są to:

1. Ubóstwo.
2. Bezrobocie
3. Niepełnosprawność.

IV. ELEMENTY ANALIZY SWOT

Analiza SWOT polega na określeniu czynników wpływających na rozwój działalności w podziale na :

- ✓ -czynniki zewnętrzne i wewnętrzne
- ✓ -czynniki sprzyjające rozwojowi /pozytywne/ i niesprzyjające rozwojowi /negatywne/.

W rezultacie takiego podziału mamy do czynienia z czterema grupami czynników.

Szanse to tendencje i zjawiska (czynniki) w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się bodźcem rozwojowym

Zagrożenia to tendencje i zjawiska (czynniki) w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia rozwoju

Mocne strony (siły) to czynniki wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne firmy działające w tym samym sektorze i regionie, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się siłami napędowymi rozwoju

Słabe strony (słabości) to czynniki wewnętrzne wpływające na ograniczenia rozwojowe działalności.

4.1. Położenie, środowisko naturalne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Czyste środowisko naturalne • Wysokie walory przyrodnicze ,krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi turystyki • Przewaga dobrych gleb • Bliskość potencjalnych rynków zbytu na Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • Peryferyjne położenie • Brak funkcjonalnych związków z zagranicą • Słabe warunki rozwoju gospodarczego i przedsiębiorstw
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca świadomość ludzi • Możliwość promowania gminy jako miejsca czystego ekologicznie • Wzrost zainteresowania wypoczynkiem na wsi • Stosunkowo wysoki poziom wykształcenia mieszkańców gminy Dubiecko 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość degradacji środowiska naturalnego w wyniku działalności człowieka bez zabezpieczenia właściwych funkcji komunalnych • Brak tradycji wykorzystywania istniejących walorów

4.2. Gospodarka, warunki wspierające rozwój gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystna struktura własności • Znaczące zasoby niewykorzystanej siły roboczej • Dobre cechy ekologiczne pól rolnych • Duża aktywność gospodarza mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabość finansowa istniejących podmiotów gospodarczych • Brak przemysłu przetwórczego • Struktura gospodarstw rolnych (duże rozdrobnienie) • Mała specjalizacja produkcji rolniczej • Brak usług rolniczych i pozarolniczych • Wysokie koszty produkcji

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne warunki glebowo – klimatyczne dla rozwijania produkcji żywności • Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich • Dostęp do tanich, preferencyjnych kredytów • Rozwój alternatywnych źródeł utrzymania ludności rolniczej • Program szkoleń dla ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • Przywiązanie do tradycyjnych form gospodarowania na wsi • Pogarszająca się sytuacja ekonomiczna w rolnictwie – ubożenie wsi, • Brak rynków zbytu na produkty rolne • Niestabilna polityka państwa wobec rolnictwa i obszarów wiejskich

4.3. Infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć dróg • Dobre połączenie z okolicznymi aglomeracjami • Dobrze rozwinięta sieć energetyczna • Dobrze rozwinięta sieć gazowa • Sprzyjająca przedsiębiorczości polityka samorządu terytorialnego • Dobry wizerunek gminy w oczach mieszkańców • Aktywna postawa mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski standard nawierzchni dróg • Niedostateczna ilość sieci wodociągowej • Brak dużego kapitału prywatnego • Brak możliwości pozyskania zewnętrznych inwestorów, • Brak programów i kierunków rozwoju obszarów wiejskich

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Fundusze unijne na inwestycje w dziedzinie infrastruktury • Wspólne działania w ramach powiatu i związków gmin, • Wzrastająca umiejętność poszukiwania pozabudżetowych źródeł wspierania inwestycji, • Nowe zasady finansowania inwestycji • Możliwość uzyskania dostępu do funduszy unijnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastające zapotrzebowanie na wodę • Wzrastająca ilość ścieków i odpadów • Wzrastające zapotrzebowanie na energię elektryczną • Niedoinwestowanie małych i średnich przedsiębiorstw • Malejący rynek zbytu

4.4. Kultura, sport, turystyka.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Bogate tradycje historyczne i kulturalne • Silne poczucie tożsamości lokalnej • Przywiązanie do tradycji wiejskich • Cechy psychiczne mieszkańców gminy – upór w dążeniu do celu i cierpliwość, • Dobre warunki do rozwoju różnych form turystyki kwalifikowanej, • Dobre warunki do rozwoju agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba baza turystyczna • Niewystarczająca ilość obiektów sportowych • Bierna postawa ludności wiejskiej

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania agroturystyką • Wymiana młodzieży szkolnej powiązana z agroturystyką • Rozwój atrakcyjności terenów gminy w związku z ochroną walorów przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak tradycji korzystania z istniejących walorów, • Możliwość degradacji środowiska • Ograniczenia wynikające z przepisów o ochronie środowiska • Możliwość osłabienia tożsamości lokalnej w obliczu wyzwań współczesnej pop- kultury

4.5. Warunki demograficzne, potencjał ludzki

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Duży procent ludzi młodych • Znaczące zasoby siły roboczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Duże bezrobocie • Brak możliwości zatrudnienia poza rolnictwem • Płytki rynek pracy • Niekorzystna struktura wykształcenia
•	•
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość zdobywania nowych kwalifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczności wiejskiej • Wyludnianie się wsi • Migracja ludzi młodych • Ujemny przyrost naturalny • Ograniczenie zatrudnienia w rolnictwie

4.6. Ubóstwo

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi • możliwość zarobkowania za granicą • działalność organizacji pozarządowych • wykwalifikowana kadra • wprowadzenie regulacji prawnych ułatwiających organizacjom pozarządowym współpracę z administracją publiczną • zrozumienie radnych • wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom wykształcenia • niski poziom aktywności i zaradności klientów ośrodka • zjawisko dziedziczenia ubóstwa • wielodzietność • brak zakładów pracy • uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej • słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego
•	•
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności kształcenia • zdobywanie nowych doświadczeń w kontaktach zagranicznych • możliwości związane z 	<ul style="list-style-type: none"> • ubytek miejsc pracy • niski poziom aktywności społecznej • bezradność • marginalizacja osób dotkniętych

uruchamianiem programów finansowych z funduszy UE • wprowadzenie regularnej poprawy wykształcenia	ubóstwem • brak środków własnych • wysoka stopa bezrobocia • brak zakładów pracy
--	---

4.7. Bezrobocie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost znaczenia wykształcenia • sieć poradnictwa zawodowego w urzędach pracy • wprowadzanie regulacji prawnych ułatwiających organizacjom pozarządowym współpracę z administracją publiczną • zrozumienie dla idei pomocy społecznej • wprowadzenie przepisów prawa unijnego • dobry przepływ informacji między instytucjami pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka stopa bezrobocia • niski poziom wykształcenia • brak kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych • zjawisko dziedziczenia bezrobocia • - niski poziom aktywności

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość zarobkowania za granicą • rozwój lokalnych i regionalnych działań skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych • możliwości związane z uruchamianiem programów finansowanych z funduszy pomocowych UE • rozwój sektora organizacji pozarządowych działających w sferze usług społecznych • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • ubytek miejsc pracy • uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej • niedoboru środków finansowych na świadczenia z pomocy społecznej • wzrost klientów pomocy społecznej • poszerzanie się zjawiska wykluczenia społecznego • niskie wykształcenie • bezradność i bierność w rozwiązywaniu własnych problemów przez klientów ośrodka

4.8. Niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> • dobry dostęp do placówek służby zdrowia • zrozumienie społeczności lokalnej dla idei pomocy społecznej w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorych • postępująca integracja między sektorem państwowym i samorządowym a organizacjami pozarządowymi • funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • bariery architektoniczne i komunikacyjne • brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych • słaba koordynacja działalności instytucjonalnych placówek pomocy niepełnosprawnym • brak placówek wsparcia dziennego • słabe warunki lokalowe ośrodka • brak świetlic socjoterapeutycznych
--	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost akceptacji społecznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych • możliwość pozyskiwania środków finansowych na likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania i budynkach użytku publicznego • możliwość zatrudniania osób niepełnosprawnych w oparciu o środki PERON 	<ul style="list-style-type: none"> • niewykorzystanie w pełni środków przeznaczonych na pomoc osobom niepełnosprawnym • niska aktywność osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej • nadmierna biurokracja w dystrybucji środków finansowych • zbyt niskie środki finansowe zabezpieczające pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym • bariery komunikacyjne i architektoniczne

4.9. Osoby starsze i w podeszłym wieku

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozbudowana sieć usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania • dobry dostęp do ośrodka pomocy • dobry dostęp do placówek służby zdrowia i urzędów • zrozumienie społeczności lokalnej dla idei pomocy na rzecz osób starszych i 	<ul style="list-style-type: none"> • bariery komunikacyjne i architektoniczne • brak placówek wsparcia dziennego • brak mieszkań chronionych • brak mieszkań socjalnych • niskie dochody

samotnych	
-----------	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskiwania środków finansowych na likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania • wprowadzenie przepisów prawa unijnego • likwidacja barier komunikacyjnych • budowa placówek wsparcia dziennego 	<ul style="list-style-type: none"> • nadmierna biurokracja w dystrybucji środków finansowych • słaba koordynacja działalności instytucjonalnych placówek pomocy osobom samotnym i starszym • zbyt duże przywiązanie do stałego miejsca pobytu i niechęć do zmiany dotychczasowego stylu życia

4.10. Alkoholizm i przemoc w rodzinie.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • regulacje prawne w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych • źródło finansowania pochodzące z opłat za wydawanie i korzystanie z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi • współpraca samorządu z organizacjami i szkołami w tym zakresie • istnienie Punktu Konsultacyjnego w Dubiecku z istniejącą bazą lokalową oraz zapleczem kadrowym • bardzo dobre działanie GK RPA w Dubiecku 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczna liczba osób uzależnionych, nie objętych leczeniem • niski poziom świadomości społecznej w sferze problematyki uzależnień • niewystarczająca ilość kadry lecznictwa odwykowego • ukrywanie występującej przemocy domowej przez osoby pokrzywdzone • zdobywanie alkoholu nielegalnymi sposobami

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury w zakresie profilaktyki i lecznictwa odwykowego • intensyfikacja programów interwencyjnych i profilaktycznych oraz wspieranie realizacji programów przygotowanych przez organizacje 	<ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia w funkcjonowaniu rodzin osób uzależnionych • marginalizacja społeczna osób uzależnionych i ich rodzin • nasilenie się zjawisk patologicznych w środowisku osób uzależnionych • pogorszenie stanu zdrowotnego

<p>pożytku publicznego</p> <ul style="list-style-type: none">• pozyskiwanie młodzieżowych liderów przy realizacji gminnego programu profilaktyki• poszerzenie współdziałania z Kościołami• zakładanie świetlic terapeutycznych	<p>społeczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none">• zwiększanie się bezrobocia• syndrom DDA• łatwa dostępność alkoholu i narkotyków raz innych środków psychoaktywnych szczególnie wśród młodzieży
--	---

V. MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej w gminie Dubiecko, wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy. Misja to przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz z ich różnymi reprezentantami. W wyniku prac warsztatowych w gminie Dubiecko przyjęto następującą misję:

Misją pomocy społecznej jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób poprzez udostępnienie im istniejących oraz rozwijanie nowych usług i form oparcia społecznego, realizowanych poprzez podmioty publiczne i niepubliczne, grupy samopomocy i wysokokwalifikowaną kadrę i wolontariat.

Gmina Dubiecko poprzez zintegrowany i spójny system realizacji polityki społecznej realizowany przez podejmowanie wspólnych działań przez administrację samorządową, partnerów społecznych i gospodarczych będzie działać na rzecz rozwoju lokalnej demokracji, integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz rozwoju lokalnej kultury.

VI. ZASADY STRATEGICZNE.

6.1. Zasada zrównoważonego rozwoju

Zasada ta przyjmuje, że rozwój społeczno-gospodarczy gminy w dłuższym okresie czasu powinien się odbywać przy zapewnieniu równowagi społecznej, ekonomicznej i przestrzennej.

Realizacja tej zasady jest warunkiem niezbędnym stabilności właściwego poziomu życia i sprawnego funkcjonowania instytucji publicznych i niepublicznych w gminie.

6.2. Zasada rozwoju wielokierunkowego

W pierwszej fazie realizacji strategii wprowadzić należy realizację założeń wspierając różnorodne działania społeczne.

Wzmacniać należy dobrze funkcjonujące zasoby i przedsięwzięcia. W następnym etapie wskazać należy innowacyjne formy, koncepcje, metody polityki społeczne. Przejście między tymi etapami jest płynne i wynika z konstrukcji programów, możliwości gminy i jej partnerów.

6.3. Zasada orientacji na mieszkańców

Respektuje ona fakt, że podstawowym podmiotem działania jest społeczność lokalna i poszczególni mieszkańcy.

Zródłem zmian i rozwoju są ludzie, ich dążenia, umiejętności i wiedza.

Władze samorządowe projektując strategię i programując zadania powinny uwzględnić powyższe, tworząc warunki sprzyjające wzrastaniu aktywności mieszkańców gminy.

6.4. Zasada partnerstwa publiczno- prywatnego

System partnerstwa publiczno- prywatnego sprzyja efektywnemu wykorzystaniu środków publicznych, łączy wysiłek finansowy różnych podmiotów i sprzyja korzystnym montażom środków, zwiększając szansę efektywnej realizacji zamierzeń społecznych i inwestycyjnych.

System partnerstwa i montażu środków jest zgodny z zasadami stosowanymi w Unii Europejskiej.

6.5. Zasada lokalnego zróżnicowania celów i narzędzi oddziaływania

Projektowanie i wdrażanie strategii powinno być zróżnicowane i odpowiadać charakterystyce gminy i społeczności lokalnej.

Należy określić własną hierarchię celów, kierunków działań, szczególnie w programach operacyjnych.

Lokalna polityka wsparcia podmiotów zabezpieczenia społecznego powinna być dostosowana do uwarunkowań lokalnych i zmian zachodzących w gminie.

Podstawą formułowania programów operacyjnych będą wskazane w strategii obszary problemowe w sferze zabezpieczenia społecznego, które będą realizowały różnorodne przedsięwzięcia wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

VII. CEL GŁÓWNY STRATEGII.

Ukształtowanie sprawnego systemu zabezpieczenia społecznego zapewniającego we współpracy z organizacjami pozarządowymi komplementarną sieć usług w ramach nowoczesnego modelu pomocy społecznej.

Cele operacyjne :

- ✓ kompleksowe działania na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej
- ✓ utworzenie kompleksowych form wsparcia na rzecz umocnienia rodziny
- ✓ organizowanie wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi
- ✓ profilaktyka, prewencja, przeciwdziałanie przejawom patologii społecznej
- ✓ zapewnienie usług osobom starszym i ich aktywizacja w ramach społeczności lokalnej
- ✓ dostęp do edukacji dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
- ✓ rozwój pozaszkolnych form wsparcia dla dzieci i młodzieży
- ✓ budowanie w oparciu o zasadę normalizacji systemu integracyjnego osób niepełnosprawnych
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia dla osób zagrożonych przemocą
- ✓ przeciwdziałanie marginalizacji
- ✓ usamodzielnienie klientów pomocy społecznej

Schemat planowania strategicznego zawarty w tym dokumencie

CELE STRATEGICZNE (główne obszary działania)

CELE OPERACYJNE

PROBLEMY

DZIAŁANIA

7.1. Cel strategiczny - zapobieganie ubóstwu i marginalizacji grup społecznych szczególnie ryzyka.

Ubóstwo i marginalizacja grup społecznych

7.1.1 Problem

Marginalizacja osób niepełnosprawnych

Marginalizacja osób długotrwale bezrobotnych

Marginalizacja osób długotrwale chorych

Marginalizacja pozostałych grup

7.1.2 Cele

Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej

Przeciwdziałanie wykluczeniu osób długotrwale bezrobotnych

Przeciwdziałanie marginalizacji osób przewlekłe chorych i osób starszych

Wspieranie osób zagrożonych marginalizacją (bezdolnych, opuszczających ZK, opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, osoby uzależnione

7.1.3 Cel operacyjny: Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej

7.1.4 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Zakłady pracy, Urząd Gminy, GOPS	Liczba obiektów przystosowanych (szt.)	Zakłady pracy, Urząd Gminy, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, GOPS	Liczba spotkań z pracodawcami (szt.)	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, GOPS	Liczba programów aktywizujących (szt.) Liczba szkoleń (szt.) Liczba uczestników biorących udział w programach) (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji

Prowadzenie Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych	Do końca 2026 roku	Urząd Gminy, GOPS, Caritas	Otwarcie DS. w Bachórcu	Urząd Gminy, GOPS, Wojewoda Podkarpacki	Ok.300.000 rocznie
Tworzenie grup wsparcia	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, GOPS	Organizacje pozarządowe, GOPS	Organizacje pozarządowe, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Rozwój rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba programów (szt.) Liczba osób rehabilitowanych (osoby)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Utworzenie punktu informacji zawodowej	Do 2026 roku	Organizacje pozarządowe	Otwarcie punktu w Dubiecku	Organizacje pozarządowe	Ok. 15.000 zł.
Prowadzenie oddziałów integracyjnych w szkołach	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Urząd Gminy, Szkoły	Liczba powstałych oddziałów (szt.)	Urząd Gminy, Szkoły	Ok. 20.000 zł. rocznie
Wspieranie wolontariatu i organizacji	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Urząd Gminy, GOPS, Organizacje	Liczba wdrożonych projektów(szt.)	Urząd Gminy, GOPS, Organizacje	W miarę posiadanych środków

działających na rzecz osób niepełnosprawnych	czasowym strategii	pozarządowe		pozarządowe	
Utworzenie mieszkań chronionych	Do 2026 roku	GOPS, Urząd Gminy	Liczba beneficjentów (osoby) Liczba mieszkań (szt.)	GOPS, Urząd Gminy	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji

7.1.5 Cel operacyjny: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych.

7.1.6 Działania:

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Organizacja prac interwencyjnych i publicznych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych projektów (szt.) Liczba beneficjentów (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Aktywizacja młodzieży poprzez wolontariat w celu zdobycia	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych projektów (szt.) Liczba wolontariuszy	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji

doświadczenia zawodowego						
Promowanie wolontariatu wśród pracodawców	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych projektów (szt.)	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji	
Organizacja szkoleń zawodowych	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe, pracodawcy	Liczba przeprowadzonych szkoleń (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe, pracodawcy	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji	
Stworzenie systemu warsztatów aktywizujących (zawodowe, psychologiczne, pedagogiczne)	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Liczba przeprowadzonych warsztatów (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji	
Tworzenie grup wsparcia	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba grup (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji	
Wspieranie rozwoju	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy,	Liczba udzielonych porad	Powiatowy Urząd Pracy,	W miarę posiadanych	

punktów doradztwa zawodowego dla bezrobotnych	czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, Szkoły	(szt.)	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe, Szkoły	środków i otrzymanych dotacji
Angażowanie osób bezrobotnych w działania kulturalne, sportowe, rekreacyjne	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, GOPS	Liczba przeprowadzonych imprez (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Organizacje pozarządowe, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Utworzenie Centrum Inicjatyw Społecznych	Do 2026 roku	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe, GOPS	Utworzenie centrum Liczba osób korzystających	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji

7.1.7 Cel operacyjny: Przeciwdziałanie ubóstwu i marginalizacji osób przewlekle chorych i osób starszych.

7.1.8 Działania.

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Rozwój usług opiekuńczych, w tym	Działanie ciągłe w	GOPS, Organizacje	Liczba usług (szt.) Liczba	GOPS, Organizacje	W miarę posiadanych

specjalistycznych	horyzontie czasowym strategii	pozarządowe	świadczeniobiorców (osoby)	pozarządowe	środków i otrzymanych dotacji
Wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz osób przewlekle chorych i starszych	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe,	Liczba wdrożonych projektów	GOPS, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Inicjowanie tworzenia grup samopomocowych	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba grup wsparcia(szt.) Liczba uczestników (osoby)	GOPS, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych udzielających wsparcia tym grupom ludzi	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów(szt.) Liczba wolontariuszy (osoby)	GOPS, Organizacje pozarządowe	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Zwiększanie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego ortopedycznego	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe, NZOZ	Wartość pozyskanego sprzętu (zł.) Liczba udostępnionego sprzętu (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe, NZOZ	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Tworzenie Klubów Integracji Społecznej	Działanie ciągłe w	GOPS, Organizacje	Liczba klubów (szt.) Liczba uczestników	GOPS, Organizacje	W miarę posiadanych

	horyzontie czasowym strategii	pozarządowe, Urząd Gminy	(osoby)	pozarządowe, Urząd Gminy	środków i otrzymanych dotacji
--	-------------------------------	--------------------------	---------	--------------------------	-------------------------------

7.1.9 Cel operacyjny: Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją (bezdolnych, opuszczających ZK, opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, osób uzależnionych)

7.1.10 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Tworzenie i realizacja programów aktywizacji zawodowej	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR	Liczba zrealizowanych programów (szt.) Liczba beneficjentów (osoby)	Organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe, Kościoły, PCPR, GKPiRPA	Liczba placówek (szt.) Liczba udzielonych porad (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe, Kościoły, PCPR, GKPiRPA	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Tworzenie Klubów	Działanie	Organizacje	Liczba klubów	Organizacje	W miarę

Integracji Społecznej	ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	pozarządowe, GOPS, PCPR	(szt.) Liczba uczestników (osoby)	pozarządowe, GOPS, PCPR	posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Tworzenie Centrum Integracji Społecznej	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	Organizacje pozarządowe, GOPS	Utworzenie Centrum Liczba uczestników (osoby)	Organizacje pozarządowe, GOPS	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób szczególnie zagrożonych	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	GOPS, Urząd Gminy	Liczba projektów (szt.) Liczba osób uczestniczących w projektach (osoby)	GOPS, Urząd Gminy	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji
Zabezpieczenie mieszkań chronionych	Działanie ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	GOPS, Urząd Gminy	Liczba mieszkań (szt.) Liczba beneficjentów (osoby)	GOPS, Urząd Gminy	W miarę posiadanych środków i otrzymanych dotacji

7.2. Cel strategiczny - zapobieganie niezaradności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.

Długotrwale bezrobocie

7.2.1 Problemy

Bezrobocie wśród kobiet	Mała aktywność osób niepełnosprawnych na rynku pracy	Bezrobocie wśród młodzieży	Słaby system promocji przedsiębiorczości
-------------------------	--	----------------------------	--

7.2.2 Cele

Aktywizacja zawodowa kobiet	Wzrost aktywności osób niepełnosprawna rynku pracy	Promocja zatrudnienia młodzieży	Wzmocnienie systemu wspierania przedsiębiorczości
-----------------------------	--	---------------------------------	---

7.2.3 Cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa kobiet

7.2.4 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
-----------------	------------------	--	---------------------	------------------	-------------------

Stworzenie systemu szkoleń dla kobiet	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba szkoleń (szt.) Liczba przeszkolonych kobiet (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Promocja zatrudnienia kobiet	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba zatrudnionych kobiet (osoby) Liczba zrealizowanych projektów (szt.)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Promocja przedsiębiorczości wśród kobiet	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba szkoleń (szt.) Liczba przeszkolonych kobiet (osoby)	Powiatowy Urząd Pracy	Środki pozyskane z dotacji
Stworzenie zaplecza opiekuńczego (przedszkola, opiekuńki dla dzieci i osób starszych)	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba zrealizowanych projektów (szt.)	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	Do roku 2013	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników (osoby) Liczba klubów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne

7.2.5 Cel operacyjny: Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy

7.2.6 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba zatrudnionych osób Liczba realizowanych projektów	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Likwidacja barier architektonicznych w zakładach pracy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Lokalne podmioty gospodarcze	Liczba dostosowanych obiektów(szt.)	Lokalne podmioty gospodarcze	Środki pozyskane z dotacji
Promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba podmiotów gospodarczych zakładanych przez osoby niepełnosprawne	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Szkolenia dla osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje	Liczba szkoleń(szt.) Liczba	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje	Środki pozyskane z dotacji

	czasowym strategii	pozarządowe, Urząd Gminy	przeszkolonych osób	pozarządowe, Urząd Gminy	
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	Do roku 2013	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników (osoby)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne

7.2.7 Cel operacyjny: Promocja zatrudnienia młodzieży do 24 roku życia

7.2.8 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Szkolenia młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba szkoleń (szt.) Liczba realizowanych projektów (szt.)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Promocja zatrudnienia młodzieży wśród przedsiębiorców	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba zatrudnionych osób Liczba realizowanych projektów	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji
Promocja przedsiębiorczości młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje	Liczba podmiotów zakładanych przez osoby do 24 roku	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje	Środki pozyskane z dotacji, środki własne

	czasowym strategii	pozarządowe, Urząd Gminy	życia (szt.) Liczba realizowanych projektów (szt.)	pozarządowe, Urząd Gminy
Stypendia dla osób uczących się	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych stypendiów	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	Do 2026 roku	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników(osoby)	GOPS, Organizacje pozarządowe
				Środki pozyskane z dotacji, środki własne
				Środki pozyskane z dotacji, środki własne

7.2.9 Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu wspierania przedsiębiorczości

7.2.10 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
System informacji dla podmiotów gospodarczych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Liczba udzielonych porad(szt.)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
System ulg w	Działania	Urząd Gminy	Liczba przyznanych	Urząd Gminy	

podatkach i opłatach lokalnych	ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	ulg (szt.)		
Szkolenia dla przedsiębiorców	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Liczba szkoleń (szt.) Liczba realizowanych projektów (szt.)	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Promocja lokalnych przedsiębiorstw	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Liczba realizowanych projektów (szt.)	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Według zapotrzebowania

7.3. Cel strategiczny - wzmocnienie funkcji rodziny.

Kryzys funkcji rodziny

7.3.1 Problemy

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych(lub złe wzorce opiekuńczo – wychowawcze)

Przemoc domowa

Osoby w wieku starszym

8.3.2 Cele

Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny

Ograniczenie przemocy domowej oraz jej skutków

Poprawa funkcjonowania osób starszych w społeczności

7.3.3 Cel operacyjny: Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny

7.3.4 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
-----------------	------------------	--	---------------------	------------------	-------------------

Promocja prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	przy realizacji GOPS, Szkoły, Kościoł, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Szkoły, Kościoł, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Liczba placówek(szt.)	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Ok. 10.000 zł.rocznie
Wspieranie funkcjonowania rodzin zastępczych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania
Opracowanie sytemu współpracy pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za dożywianie dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania
Rozwój infrastruktury związanej z dożywianiem	Działania ciągłe w horyzontie	Urząd Gminy, GOPS, Szkoły	Liczba wdrożonych projektów	Urząd Gminy, GOPS, Szkoły	Zgodnie z Lokalnym Programem Rozwoju Gminy Dubiecko

	czasowym strategii	(szt.)		
--	--------------------	--------	--	--

7.3.5 Cel operacyjny: Ograniczanie przemocy domowej

7.3.6 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	
Poprawa współpracy podmiotów zajmujących się przemocą w rodzinie	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Policja, GOPS, Szkoły, NZOZ, Kościoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Policja, GOPS, Szkoły, NZOZ, Kościoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy		GOPS, Szkoły, NZOZ, Kościoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Szkoły, NZOZ, Kościoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Liczba porad (szt.) Liczba placówek (szt.)	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania

	strategii	GKPiRPA	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GKPiRPA	Środki pozyskane z dotacji,
Rozwój systemu profilaktyki	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	GKPiRPA	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GKPiRPA	Środki pozyskane z dotacji,
Rozwijanie wolontariatu w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	GOPS, GKPiRPA, Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, GKPiRPA, Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania
Powstanie grup interwencji kryzysowej	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	GOPS, Policja, Sąd NZOZ, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Policja, Sąd NZOZ, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania

7.3.7 Cel operacyjny: Poprawa funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej

7.3.8 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji

Rozwój wolontariatu oferującego pomoc osobom starszym	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Szkoły, Kościoły, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Szkoły, Kościoły, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Integracja osób starszych w środowisku- Kluby Seniora	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba klubów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Rozwój usług opiekuńczych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Środki własne
Szkolenia i doradztwo dla osób opiekujących się starszymi osobami	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Liczba porad (szt.)	GOPS, NZOZ, Organizacje pozarządowe	Ok.10.000zł. rocznie

Utworzenie mieszkań chronionych	Do roku 2026	Urząd Gminy, GOPS	Liczba beneficjentów (szt.) Liczba mieszkań (szt.)	Urząd Gminy, GOPS	Środki pozyskane z dotacji, środki własne
---------------------------------	--------------	-------------------	---	-------------------	---

7.4. Cel strategiczny - ograniczanie zjawiska patologii społecznej.

7.4.1 Problemy

Alkoholizm w rodzinie
Narkomania
Łatwy dostęp do zakupu alkoholu i papierosów przez dzieci i młodzież

Patologie wśród dzieci i młodzieży
Agresja w szkole

Brak Zagospodarowania czasu wolnego młodzieży

Drobna przestępczość

7.4.2 Cele

Profilaktyka na rzecz uzależnień

Zapobieganie zjawisku patologii wśród dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży

Profilaktyka w zakresie drobnej przestępczości

7.4.3 Cel operacyjny: Profilaktyka na rzecz uzależnień

7.4.4 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Szkolenia dotyczące problematyki uzależnień wśród dzieci młodzieży	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Policja	Liczba szkoleń(szt.) Liczba przeszkolonych (osoby)	GOPS, Szkoły, Policja	Ok. 3.000 zł. rocznie
Szkolenie dotyczące problematyki uzależnień dla rodziców	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Policja	Liczba szkoleń(szt.) Liczba przeszkolonych (osoby)	GOPS, Szkoły, Policja	Ok. 1.500 zł. rocznie
Szkolenia dotyczące problematyki uzależnień dla nauczycieli	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Policja	Liczba szkoleń(szt.) Liczba przeszkolonych (osoby)	GOPS, Szkoły, Policja	Ok. 2.000 zł. rocznie
Współpraca szkół z policją, kuratorami, sądem	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS, Szkoły	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Szkoły	Ok. 1.500 zł. rocznie
Współpraca pracowników GOPS z policją, kuratorami,	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOPS	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS	Ok. 1.500 zł. rocznie

sądem	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba kontroli (szt.)	GKPiRPA	Ok. 1.000 zł. rocznie
Szkolenie sprzedawców z zakresu sprzedaży alkoholu	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba szkoleń (szt.) Liczba przeszkolonych (szt.)	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ok. 1.000 zł. rocznie
Promocja zdrowego życia bez alkoholu poprzez organizację imprez rekreacyjno-sportowych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe, GOPS, GKPiRPA	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, Organizacje pozarządowe, GOPS, GKPiRPA	Ok. 30.000 zł rocznie
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, GOPS, GKPiRPA	Liczba porad (szt.) Liczba placówek (szt.)	Organizacje pozarządowe, GOPS, GKPiRPA	Ok. 5.000 zł rocznie
Wspieranie powstawania klubów AA	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GKPiRPA, GOPS, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.) Liczba klubów (szt.), Liczba beneficjentów (osoby)	GKPiRPA, GOPS, organizacje pozarządowe	Ok. 5.000 zł. rocznie

Wspieranie działań organizacyjnych pozarządowych	Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	GOPS, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów(szt.)	GOPS, organizacje pozarządowe	Ok. 25.000 zł. rocznie
--	---	-------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	------------------------

7.4.5 Cel operacyjny: Zapobieganie zjawisku patologii wśród dzieci i młodzieży

7.4.6 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Szkolenie dotyczące problematyki zjawiska wśród dzieci	Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	GOPS, Policja, Szkoły	Liczba szkoleń(szt.) Liczba przeszkolonych(osoby)	GOPS, Policja, Szkoły	Ok.10.000 zł. rocznie
Szkolenie dotyczące problematyki patologii dla rodziców	Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	GOPS, Policja, Szkoły	Liczba szkoleń(szt.) Liczba przeszkolonych(osoby)	GOPS, Policja, Szkoły	Ok. 5.000 zł. rocznie
Wspieranie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych	Działania ciągłe w horyzontalnym czasie strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba kół (szt.) Liczba uczestników(osoby)	Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 10.000 zł. rocznie
Wspieranie wolontariatu i	Działania ciągłe w horyzontalnym czasie	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów(szt.)	GOPS, Organizacje	Ok. 20.000zł. rocznie

organizacji pozarządowych	czasowym strategii			pozarządowe	
Wspieranie i promowanie inicjatyw zmierzających do zmniejszenia patologii wśród młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Ok. 10.000 zł. rocznie
Wspieranie działań GOK ii świetlic wiejskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Ilość zorganizowanych zajęć (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Ok. 15.000 zł. rocznie

7.4.7 Cel operacyjny: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży

7.4.8 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Wspieranie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym	Szkoły, GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba kół (szt.) Liczba uczestników	Szkoły, GOPS, Organizacje pozarządowe	Ok. 10.000 zł. rocznie

	strategii	(osoby)		
Wspieranie działań GOK i świetlic wiejskich	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba uczestników (osoby)	GOPS, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Ok.15.000 zł. rocznie
Wspieranie i promowanie inicjatyw w kierunku zagospodarowania czasu wolnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, GOPS, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Ok. 10.000 zł. rocznie
Rozwijanie zajęć kulturalnych w szkołach (programy profilaktyczno-kulturalne)	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, GKPiPA, GOPS, GOK, Organizacje pozarządowe	10.000 zł. rocznie
Rozwijanie zajęć sportowych (programy profilaktyczno-sportowe)	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, GKPiPA, Organizacje pozarządowe	Ok.50.000 zł. rocznie
Wspieranie powstawania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Ok. 100.000 rocznie
Wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Ok.20.000 zł. rocznie

Wspieranie powstawania punktów dostępu do Internetu	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 2.000 zł. rocznie
Wpieranie drużyn młodzieżowych przy Ochotniczych Strażach Pożarnych	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 1.000 zł. rocznie

7.4.9 Cel operacyjny: Profilaktyka w zakresie drobnej przestępczości

7.4.10 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Działania dotyczące zagospodarowania czasu wolnego	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 10.000 zł. rocznie
Organizacja spotkań dzieci i młodzieży z Policją, kuratorami	Działania ciągłe w horyzontalnym czasowym strategii	GKPiRPA, GOPS, Szkoły	Liczba spotkań (szt.) Liczba uczestników (osoby)	GKPiRPA, GOPS, Szkoły	Według zapotrzebowania

Organizacja spotkań rodziców Policją, kuratorami i sądem	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Szkoły, GKPiRPA	Liczba spotkań (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Szkoły, GKPiRPA	Według zapotrzebowania
Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	GOPS, GKPiRPA	Liczba uczestników (osoby)	GOPS, GKPiRPA	Ok. 10.000 zł. rocznie
Promowanie zmiany zachowań społeczeństwa	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	GOPS, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	GOPS, Organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowania
Współpraca szkół GOPS z Policją, kuratorami, sądem	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Szkoły	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły	Według zapotrzebowania

7.5. Cel strategiczny – Kultura, oświata, sport i turystyka.

7.5.1 Problemy

Brak imprez promujących życie bez alkoholu
 Niski poziom imprez kulturalnych
 Brak profesjonalnej sali widowiskowej
 Niska frekwencja na zajęciach organizowanych przez GOK.

Brak zaplecza sportowego w szkołach
 Brak specjalistów: tj.: psycholog, pedagog, Niewystarczające wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne

Brak infrastruktury sportowej (boisk, basenu) na terenie gminy
 Brak placu zabaw dla dzieci
 Brak ofert aktywności fizycznej dla ludzi dorosłych
 Brak ofert sportowych dla ludzi starszych
 Niedostateczna promocja aktywności fizycznej,

Słaba baza turystyczna i agroturystyczna
 Bierna postawa ludności wiejskiej,
 Niewykorzystywanie walorów turystycznych gminy,
 Brak środków finansowych

7.5.2 Cele

Zwiększenie ilości i uatrakcyjnienie oferty imprez kulturalnych skierowanych do mieszkańców

Zwiększenie dostępu do różnorodnych zajęć edukacyjnych (sportowych, przedmiotowych, rozrywkowych),

Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców gminy

Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy w sferze turystyki

7.5.3 Cel operacyjny: Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty imprez kulturalnych skierowanych do mieszkańców gminy.

7.5.4 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Organizowanie imprez skierowanych do osób starszych	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury, Związek Emerytów i Rencistów koło w Dubiecku, Gminne Stowarzyszenie Kobiet w Dubiecku Stowarzyszenia	Liczba osób biorących udział w imprezie	GOK, Związek emerytów i Rencistów koło w Dubiecku, GSK, stowarzyszenia	Według zapotrzebowania
Organizowanie i uatrakcyjnienie imprez skierowanych do dzieci i młodzieży	Działanie ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, Gminne Stowarzyszenie Kobiet w Dubiecku, stowarzyszenia	Liczba osób biorących udział w imprezie	GOK, szkoły, GSK, stowarzyszenia	Według zapotrzebowania

Położenie nacisku na promocję imprez organizowanych przez GOK	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury, Szkoły,	Liczba osób biorących udział w imprezie	GOPS,	Według zapotrzebowani a
Organizowanie imprez promujących życie bez uzależnień	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, Gminne Stowarzyszenie Kobiet w Dubiecku, stowarzyszenia, GKRPAiU	Liczba osób biorących udział w imprezie	GOPS, Szkoły, Policja	Według zapotrzebowani a
Modernizacja budynku GOK Dubiecko,	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	samorząd, fundusze UE	Ilość zmodernizowanych pomieszczeń	Samorząd	Według kosztorysu
Wspieranie działań organizacji pozarządowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	GOPS, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów(szt.)	GOPS, organizacje pozarządowe	Według zapotrzebowani a
Wspieranie powstawania punktów dostępu do Internetu	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 20.000 zł. rocznie
Propagowanie kultury i tradycji poprzez organizowanie różnorodnych imprez okolicznościowych,	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, Gminne Stowarzyszenie Kobiet w	Liczba osób biorących udział w imprezie	GOK, szkoły, GSK, organizacje pozarządowe	Ok. 20.000 zł rocznie

kulturalnych, festynów, biesiad, koncertów	Dubiecku, organizacje pozarządowe			
Wspieranie rozwoju młodych talentów	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	GOK, szkoły, GSK, organizacje pozarządowe	Liczba osób	GOK, szkoły, GSK, organizacje pozarządowe

7.5.5 Cel operacyjny: Zwiększenie dostępu do różnorodnych zajęć edukacyjnych .

7.5.6 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/ wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Szkoły, GOK, organizacje pozarządowe,	Liczba zajęć (szt.) Liczba biorących udział (osoby)	GOPS, Policja, Szkoły	Ok.10.000 zł. rocznie
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego i stworzenie specjalistycznych stanowisk pracy w	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Samorząd, Szkoły, GOPS, poradnie psychologiczno – pedagogiczne,	Liczba osób, którym udzielono porady (osoby)	Szkoły	Ok. 15.000 zł. rocznie

szkołach: pedagog szkolny, psycholog, logopeda	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, GOPS,	Liczba kół (szt.) Liczba uczestników(osoby)	Szkoły, Organizacje pozarządowe, GOPS	Ok. 10.000 zł. rocznie
Wsparanie kół zainteresowań i organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Samorząd, środki finansowe zewnętrzne	Liczba obiektów oddanych do użytku	Urząd Gmin, GOPS, Organizacje pozarządowe	Zgodnie z kosztorysami
Budowa i modernizacja sal gimnastycznych przy szkołach	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, samorząd, środki finansowe zewnętrzne	Liczba szkoleń (szt), liczba uczestników(osoby) liczba osób które znalazły zatrudnienie po przekwalifikowaniu (osoby)	Organizacje pozarządowe, samorząd, powiatowy urząd pracy	Ok. 80.000 zł rocznie
Zwiększenie dostępności do różnorodnych szkoleń, kursów przekwalifikujących dla bezrobotnych	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, samorząd, szkoły, środki finansowe zewnętrzne	Liczba warsztatów (szt) Liczba uczestników (osoby)	Organizacje pozarządowe, samorząd,	Według zapotrzebowania
Zorganizowanie warsztatów zajęciowych dla dorosłych	Działania ciągłe w horyzontcie czasowym strategii				

7.5.7 Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców gminy

7.5.8 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Wspieranie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych z dziedziny w-f	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Szkoły, organizacje pozarządowe, kluby sportowe	Liczba kół (szt) Liczba uczestników (osoby)	Szkoły, Organizacje pozarządowe, kluby sportowe	Ok. 10.000 zł. rocznie
Wspieranie działań klubów sportowych	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, kluby sportowe, urząd gminy	Liczba uczestników (osoby)	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy. Kluby sportowe	Ok.15.000 zł. rocznie
Wspieranie i promowanie inicjatyw w kierunku zagospodarowania czasu wolnego	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, kluby sportowe	Liczba wdrożonych projektów (szt)	Szkoły, GOPS, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy	Ok. 15.000 zł. rocznie
Rozwijanie zajęć sportowych (programy profilaktyczno-sportowe)	Działania ciągłe w horyzontie czasowym strategii	Szkoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt)	Szkoły, GKPiRPA, Organizacje pozarządowe	Ok.50.000 zł. rocznie
Wspieranie powstawania	Działania ciągłe	Urząd Gminy,	Liczba	Urząd Gminy,	Zgodnie z

innowacji i modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	w horyzoncie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe	wdrożonych projektów (szt)	Organizacje pozarządowe	kosztorysami
Wpieranie drużyn młodzieżowych przy Ochotniczych Strażach Pożarnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów (szt)	Urząd Gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe	Zgodnie z zapotrzebowaniem

7.5.9 Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy w sferze turystyki

7.5.10 Działania

Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca i współpracująca przy realizacji	Mierniki/wskaźniki	Źródło mierników	Koszty realizacji
Działania dotyczące zagospodarowania czasu wolnego – wycieczki	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Organizacje pozarządowe,	Liczba wdrożonych projektów (szt.)	Szkoły, Organizacje pozarządowe	Ok. 20.000 zł. rocznie
Szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia gospodarstw agroturystycznych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, urząd gminy	Liczba szkoleń (szt.) Liczba uczestników (osoby)	Organizacje pozarządowe,	Według zapotrzebowania
Zapoznanie dzieci wiorów młodzieży z	Działania ciągłe w horyzoncie	Szkoły, organizacje	Liczba uczestników	Szkoły, organizacje	Według zapotrzebowania

dziedzictwem kulturowym, zabytkami na terenie gminy Dubiecko	czasowym strategii	pozarządowe,	pozarządowe	pozarządowe
Promocja walorów turystycznych gminy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd gminy, Szkoły, organizacje pozarządowe	Liczba uczestników,	Szkoły, organizacje pozarządowe
Organizowanie letniego i zimowego wyciecznika dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Organizacje pozarządowe, szkoły, GOK	Liczba uczestników	Organizacje pozarządowe, szkoły, GOK
				Według zapotrzebowania
				Według zapotrzebowania

VIII. MONITOROWANIE STRATEGII

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Ewaluacja i monitoring będą istotnymi elementami oddziaływań i jednocześnie głównymi instrumentami oceny strategii, dostarcza będą bowiem aktualnych informacji na temat efektywności podejmowanych działań, pozwalając na ciągłe aktualizowanie nieefektywnych treści, pełniąc będą również funkcję aktywizującą oraz społeczno-polityczną.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2026 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania. Długotrwały charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych i ich uwzględnienia w strategii.

Strategia wyznacza kierunki działania na najbliższe lata. Biorąc pod uwagę tempo i zmian społecznych, ustrojowych i gospodarczych, strategia ma charakter otwarty, dzięki czemu będzie mogła być uzupełniana w przypadku zmiany warunków, które znacząco wpłyną na przekształcenia pomocy społecznej i sytuacji mieszkańców gminy Dubiecko.

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działań posiada GOPS. Terminy dokonywania pomiarów stopnia realizacji działań określa Wójt Gminy.

Monitoring wybranych bądź wszystkich działań, powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzania nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonywania aktualizacji strategii. Raport z dokonanego monitoringu przedstawia GOPS Radzie Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dubiecko będzie skuteczna pod warunkiem zasobów finansowych umożliwiających realizację programów zgodnych z przyjętymi kierunkami działań.

Jakość procesu wdrażania strategii będzie zależna więc od sytuacji finansowej Gminy oraz od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych w tym unijnych.

Wybrane do realizacji zadania będą zapisywane w rocznym Planie Działania. Przy wyborze zadań do realizacji będą brane pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

Przykładowa tabela do prezentacji realizacji poszczególnych działań strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Dubiecko.

Cele operacyjne	Działania	Mierniki/ wskaźniki	Rok				Źródła informacji

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma na celu wytyczenie głównych kierunków zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej, jaką jest gmina Dubiecko.

„jakość życia jest szerokim pojęciem, a składa się na to nie to wszystko, co potrzebne jest jednostce do godnego życia, a więc zasoby materialne, w tym mieszkanie, pożywienie, praca, a także wszystko co wpływa na poczucie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego jednostki.

Uczestnicy warsztatów zaproponowali realizację kluczowych projektów służących rozwiązywaniu problemów społecznych:

IX. Podsumowanie

Opracowana „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dubiecko” pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm.

Realizacja Strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego.

Wdrożenie programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie Gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków na szeroko rozumianą pomoc społeczną i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.

Określony w ten sposób kształt Strategii otwiera instytucjom niepublicznym wiele możliwości, nie tylko uczestnictwa w ogólnym systemie pomocy mieszkańcom gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ale także daje możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach poszczególnych działań w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Opracowany dokument jest strategią długookresową – do 2015 roku i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, jednakże konieczne będzie ich weryfikowanie. Horyzont realizacji Strategii warunkuje konieczność opracowania i wdrażania średniookresowych programów celowych jako uzupełnienie do każdego z wyodrębnionych obszarów tematycznych.

Strategia niniejsza jest planem działania przyjmowanym dla właściwego środowiska, została opracowana w oparciu o sporządzoną diagnozę. Poszczególne cele i kierunki działań mogą z czasem ulegać zmianie, jednak zawsze powinny być dostosowywane do zmieniającej się sytuacji społecznej. W zależności od potrzeb społecznych, w przyszłości proces wdrażania i monitorowania Strategii może zostać zmodyfikowany i usprawniony na korzyść mieszkańców gminy.

X. WYKAZ TABEL.

Tabela 1.

Statystyka zdarzeń rzeczywistych w ewidencji ludności na przełomie lat 2011-2015.....21

Tabela 2.

Struktura ludności gminy Dubiecko według płci i wieku stan na 31.12.2015.....21

Tabela 3.

Wybrane dane statystyczne.....22

Tabela 4.

Zestaw lokali mieszkalnych.....23

Tabela 5.

Organizacje pozarządowe i społeczne na terenie gminy Dubiecko.....28

Tabela 6.

Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie gminy Dubiecko w latach 2013-2015.....32

Tabela 7.

Ilość założonych Niebieskich Kart w latach 2013-2015.....33

Tabela 8.

Osoby korzystające z punktu konsultacyjnego.....34

Tabela 9.

Pomoc udzielana osobom dotkniętym problemami alkoholowymi oraz członkom ich rodzin.....36

Tabela 10.

Liczba osób objętych pomocą GOPS w latach 2013-2015.....36

Tabela 11.

Powody udzielania pomocy w gminie Dubiecko w latach 2014-2015.....36

Tabela 12.

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.....37

Tabela 13.

Udział osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych w stosunku do ogólnej liczby korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015.....39

Tabela 14.

Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2016 w gminie Dubiecko.....43

Tabela 15.	
Pomoc osobom bezrobotnym w ramach środków GOPS w latach 2013-2015.....	45
Tabela 16.	
Usługi opiekuńcze w gminie Dubiecko.....	47
Tabela 17.	
Praca socjalna w latach 2013-2015.....	48
Tabela 18.	
Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Nienadowej....	49

XI. ŹRÓDŁA INFORMACJI.

1. Sprawozdawczość własna GOPS
2. Urząd Gminy Dubiecko
3. Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu
4. Posterunek Policji w Dubiecku
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu
6. Służba zdrowia
7. Organizacje pozarządowe
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

XII. Finansowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Do potencjalnych źródeł finansowania Gminnej Strategii Rozwiązywania problemów społecznych w Dubiecku zalicza się:

1. Środki własne gminy
2. Środki Unii Europejskiej(Europejski Fundusz Społeczny)
3. Środki z budżetu państwa

Przewodniczący
Rady Gminy
Ryszard Fik

